

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
August 17, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 16, 1994

Nr. 158

Žinios iš Lietuvos - Elta

Kalbėjo apie Rusijos atsakomybę Baltijos šalyse

Vilnius, rugpjūčio 15 d. (Elta) - Lietuvos Jungtinių Tautų Asociacijos prezidentas Algis Tomas Geniušas kalbėjo apie Baltijos šalių 50 metų okupacijos pasekmes Genevoje, Šveicarijoje, vykstančioje Jungtinių Tautų Ekonominės ir Socialinės Tarybos Pakomitečio mažumų apsaugos ir jų diskriminacijos nutraukimo klausimams 46-oje sesijoje.

Kalbant apie okupacijos pasekmes buvo pabrėžti gyventojų masiniai išvežimai, suimėnėjimai, fizinis ir kultūrinis genocidas.

A. T. Geniušas taip pat iškėlė klausimą dėl Rusijos Federacijos, kaip Sovietų Sąjungos teisių ir įsipareigojimų paveldėtojos, moralinės pareigos atkelti archyvinis duomenis apie visus genocido ir teroro aktus, vykdytus nuo 1940 metų birželio 15 dienos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Rusijos Federacija taip pat turėtų kompensuoti nuostolius žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimų Baltijos šalių neteisėtai okupuojant ir aneksijos laikotarpiu aukoms ir jų palikuonims už prarastą gyvybę, sveikatą, nuosavybę ir priverstinį darbą Gulago koncentracijos stovyklose ir tremties vietovėse, kaip tai padarė Vokietijos Federacinė Respublika nacių įvykdyto genocido aukų atžilgių, savo pranešime nurodė asociacijos prezidentas.

Geniušas pažymėjo, kad Rusija turėtų taip pat suteikti teisinę ir finansinę paramą iki šiol dar išlikusiems jos teritorijoje politiniams kalinėjams ir tremtinėjams, kad jie galėtų sugrįžti į savo tėvynę. Jis atkreipė pakomitečio sesijos dalyvių dėmesį į tai, jog Rusijos Federacijos Kaliningrado srityje gyvenanti 18,000 lietuvių mažuma neturi nei vaikų darželių, nei mokyklų ir, negalėdama suteikti savo vaikams elementariaus išsilavinimo gimtąja kalba, yra pasmerkta priverstinei rusifikacijai ir išnykimui, tuo tarpu kai rusakalbiai Baltijos valstybėse naudojasi visomis išsilavinimo, informacijos ir kultūros plėtojimo savo gimtąja kalba galimybėmis.

Lietuvos užuojauta, mirus NATO generaliniam sekretoriui

Mirus NATO generaliniam sekretoriui Manfred Woerner, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas nusiuntė užuojautos telegramą NATO generalinio sekretoriaus pavaduotojui Sergio Balanzino.

Telegramoje sakoma: „Gerbiamas pone Sergio Balanzino, norėčiau išreikšti kuo nuoširdžiausia užuojautą, Šiaurės Atlanto Alijansui patyrus didžiulį netektį - mirusį jo generalinio sekretoriaus pavaduotoją Manfred Woerner. Energingai emėsis veiklos šiam iškiliamame poste, ponas Woerner daug padarė vardan taikos ir stabilumo išsaugojimo visoje Europoje. Prašome perduoti generalinio sekretoriaus šeimai mano asmeninę ir visų Lietuvos Respublikos žmonių užuojautą giliaus liūdesio valandą“.

Naujasis JAV ambasadorius tiki Baltijos šalių ateitimi

Naujasis JAV ambasadorius Lietuvoje James Swihart, kalbėdamas Senato ryšių su užsieniu komitete rugpjūčio 10 d., pasakė, jog būdamas ambasadoriumi Lietuvoje jis sieks „įgyvendinti JAV pagalbos programas, su Baltic American Enterprise Fund pagalba plėsti privačias įmones ir skatinti prekybą su JAV bei Jungtinių Amerikos Valstijų investavimą į Lietuvą“.

Prisiekdinimo ceremonijos metu Swihart pasakė, jog būdamas Departamento žinybos Rytų Europos klausimams vadovu bei stebėjęs Berlyno sienos ir „Geležinės uždangos“ žlugimą, jis jautė milžinišką tikėjimą Baltijos valstybėmis jų kovoje dėl nepriklausomybės atgavimo.

Jis pabrėžė, jog JAV vykdoma politika numato remti Lietuvos suverenitetą, jos perėjimą į laisvą rinkos ekonomiką bei integravimąsi į Vakarų politines, ekonomines bei saugumo struktūras. „Lietuvai dalyvaujant Partnerystės Taikos Labui programoje bei kuriant Baltijos taikos palaikymo batalioną, kur aktyviai dalyvauja Lietuva, aš siekiu padėti, kad Lietuvos gynybos institucijos turėtų tvirtą demokratinį pagrindą“, sakė ambasadorius.

Javapjūtė Lietuvoje įpusėjo

Lietuvoje šiuo metu, praneša Žemės ūkio ministerijos specialistai, žemės ūkio bendrovėse jau sudorota apie pusė augintų javų derliaus. Kiek lėčiau javapjūtės darbai vyksta pas ūkininkus, nes dauguma jų neturi savų mašinų javams pjauti - kombainų. Todėl šias mašinas jiems tenka nuomotuoti iš kaimynų, agroservisų arba žemės ūkio bendrovių.

Šiais metais visų kategorijų ūkiuose buvo pasėta 1,2 milijonai hektarų javų. Apie 40% jų buvo pasėta žemės ūkio bendrovėse ir įmonėse, o 60% javais užimamų plotų augino ūkininkai ir gyventojai.

Šiemet dėl užsitęsusių sausros labai nukentėjo visos žemės ūkio kategorijos, o ypač vasariniai javai. Preliminariais duomenimis, apie 70,000 hektarų javų dėl sausros visiškai žuvo. Daugelyje žemės ūkio bendrovių ir ūkininkai iš hektaro priklulia net po 5-10 centnerių grūdų mažiau negu buvo tikimasi gauti.

Šiuo metu derliaus doravimo sąlygos palankios. Sparčiausiai javapjūtė vyksta Pakruojo, Panevėžio, Jonavos, Vilniaus, Marijampolės, Kedainių, Radviliškio rajonuose.

Lietuvoje švenčiama Žolinė

Lietuvoje pirmadienį buvo švenčiama Šv. Mergelės Marijos ir Dangujės šventė - Žolinė. Ankstyvą rytą prisirinkusios žydinčių lauko gėlių, visokių žolynėlių, moterys nešė juos šventinti į bažnyčią, deda prie Švenčiausiosios Mergelės Marijos altoriaus.

Daugelyje Lietuvos bažnyčių Žolinės dieną vyksta atlaidai.

Praėjusį šeštadienį prezidentas Bill Clinton pradėjo stiprią kampaniją būtinai praveisti įstatymą, sugriežtinantį baudas už nusikaltimus ir apribojant leidimus ginklams pirkti. Rytė pareiškė „Mes kovosime, kovosime kol laimėsime šią kovą Amerikos žmonėms“, jis išskrido į Minneapolis (Minnesotą), kur kalbėjo policininkų suvažiavime. Ten užsiminė tai, kad Kongresas penktadienį nepravedė to įstatymo, jiems pasakydamas: „Vakar vakare buvo balsuojama už demokratijos svarbiausią atsakomybę - įstatymai ir visuomeninė tvarka pralaimėjo“.

Lietuva Jungtinėms Tautoms skolinga 2 milijonus dol.

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (LR) - Jungtinėms Tautoms priklausanti 184 valstybės yra šiai organizacijai skolingos 3,37 milijonus dolerių. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, iki liepos 31 d. Jungtinių Tautų organizacijos biudžetą nesumokėta 835 milijonai dolerių, t. y. 1,49 milijonai dolerių, t. y. 102 milijonai dolerių, t. y. 82 milijonai dolerių.

Jungtinėms Tautoms daugiausia yra skolingos šios valstybės: Jungtinės Amerikos Valstijos - 1,49 milijonai dolerių, Rusija 630 milijonų, Japonija - 201 milijonų, Ukraina - 173 milijonų, Italija - 111 milijonų, Pietų Afrika - 102 milijonai dolerių, t. y. 82 milijonai dolerių.

Kaip „Lietuvos rytui“ pavyko sužinoti Lietuvos užsienio reikalų ministerijos daugiašalių

santykių skyriuje, Lietuvos skola Jungtinėms Tautoms šiuo metu yra daugiau kaip 2 milijonai dolerių.

Už 1991-1993 metus Lietuva Jungtinėms Tautoms turėjo sumokėti 3,161,555 dolerius, tačiau sumokėjo tik 790,389 dolerius. Kita vertus, iki šiol vyksta derybos dėl Lietuvos mokesčio Jungtinėms Tautoms dydžio.

Pagal skaičiavimus, padarytus remiantis dar Sovietų Sąjungos pateiktais statistikos duomenimis, Lietuva turi mokėti 0,15% viso Jungtinių Tautų biudžeto (apie 1,5 milijonus dolerių kasmet), tačiau, Lietuvos pareigūnų nuomone, šis mokeskis turėtų būti tik trečdalis tos sumos. Tikimasi, kad ši problema bus sprendžiama šį rudenį vyksiančioje Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 49-oje sesijoje.

Lietuva prašo Jungtinių Tautų pagalbos

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (BNS) - Lietuvos užsienio reikalų - Žemės ūkio ministerijos baigia ruošti laiškus Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų Žemės ūkio ir maisto organizacijos (FAO) vadovams, kuriuose prašoma suteikti Lietuvai techninę pagalbą, įveikiant sausros padarinius.

Kaip pranešė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška, vyriausybės nurodymu paruoštas kreipimasis ketinama išsiųsti artimiausiomis dienomis. Rugpjūčio 4 d. Lietuvoje akredituotiems G-24 grupės šalių ambasadoriams ruošiamas pažintinė kelionė po sausros labiausiai siaubiamus Pietryčių Lietuvos rajonus.

Didelės šiai progai skirtos išskilmės sekmadienį, Žolinės išvakarėse, prasidėjo Pivašiūnų Švenčiausiosios Mergelės Marijos ėmimo į Dangujės bažnyčioje. Į Pivašiūnus atvyko Kaimadūrių vyskupas Juozapas Matulaitis, kiti aukšti dvasininkai, vyskupijos parapijų kunigai, aukšto išsilavinimo šventasis Mišias. Atlaidai čia truks visą savaitę.

Numatomas nedarbo augimas

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (Elta) - Lietuvos darbo birža numato didelį nedarbo augimą antrąjį metų pusmetį ir teigia, kad metų pabaigoje ieškančių darbo nedirbančių žmonių skaičius Lietuvoje išaugs iki 166,700 (rugpjūčio 1 d. buvo įregistruota virš 58,000), o nedarbo lygis - iki 7,8%.

Antrąjį metų pusę turėtų pradėti realiai veikti bankroto įstatymas, ir dėl imonių bankroto nedirbančių gali tapti 34,000 žmonių, o dėl grupinio darbuotojų atleidimo 30,300 žmonių.

Taip pat numatoma, kad darbo rinką papildys vidurinė mokyklą baigę jaunimas ir profesinių, aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų absolventai. Apskaičiuojama, kad šių metų antrąjame pusmetyje į darbo biržą kreipsis 2,5 karto daugiau ieškančių darbo nedirbančių žmonių negu pirmąjį.

Plungės statybininkų mokyklos pastatai - kuni-gaiškio Mykolo Oginskio rūmų architektūrinis ansamblis - perduoti Žemaitių Dailes Muziejui.

JT pritaria Lietuvos dalyvavimui JT pajėgose

New Yorkas, rugpjūčio 11 d. - Lietuvos Misijos Jungtinėse Tautose patarėja Gintė Damušytė dalyvavo uždaramoje Jungtinių Tautų valstybių-narių susitikime JT taikos palaikymo būvūsioje Jugoslavijoje - UNPROFOR - klausimais.

Susitikimui pirmininkavęs JT generalinio sekretoriaus pavaduotojas taikos palaikymo operacijoms K. Annan pasveikino Lietuvos Respubliką kaip naująją valstybę teikiančią personalą UNPROFOR misijai. Pasitarimo metu UNPROFOR pajėgų vadovas generolas de Lapresle detaliai nušvietė misijos aspektus ir ateities planus padėčiai kintant.

Rugpjūčio 8 d. Jungtinėse Tautose buvo pasiekti du JT Saugumo tarybos dokumentai - vienas nuo Generalinio Sekretoriaus, kitas nuo Saugumo Tarybos pirmininko - nurodantys, kad Saugumo Taryba pritaria Lietuvos Respublikos įjungimui į JT valstybių narių eiles teikiančias karinį personalą JT taikos palaikymo operacijoms buvusioje Jugoslavijoje (UNPROFOR).

Keturiasdešimt keturios valstybės teikia pagalbą UNPROFOR misijos kariams, policijai ir civiliniams padaliniais. Tiksliai pasiektas data galimam 32 Lietuvos karių dalyvavimui Kroatijoje Danijos batalijonas sudėtyje dar nežinoma.

Klaipėdos rajono valdybai leista ne konkurso tvarka išnuomoti Philip Morris kompanijai 10 hektarų sklypą tabako fabriko statybai.

Vilniaus pilį buvusioje teritorijoje nutarta įsteigti Vilniaus pilį nacionalinį istorinį parką Vilniaus miesto centre. Teritorijoje esanti privati žemė turi būti valstybės išpirkta arba dėl jos priimti kiti sprendimai.

Siekiant mažinti avarių skaičių Lietuvos keliuose, patvirtinta Valstybinė kelių eismo saugumo programa, įsteigtas kelių eismo saugumo fondas. Numatytos priemonės gerinti gatvių dangą, ženklinimą bei apšviesti kelių, bei kiti pagerinimai.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Sunkiausias klausimas - maitai

Vilnius, rugpjūčio 5 d. (AGEP) - Po dvi savaites trukusių vyriausybės ir Tarptautinio Valiutos Fondo (TVF) diskusijų Vilniuje, liko neišspręsti trys svarbūs klausimai, jaudinantys Valiutos fondą - valstybės biudžeto vykdymas, padidinti importo muitai bei pensijų įstatymas. Apie tai rugpjūčio 4 d. spaudos konferencijoje pareiškė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Kaip žinoma, Lietuvos vyriausybė, centrinis bankas ir TVF rengia naują ekonominės politikos memorandumą trejiems metams. Manoma, kad jis bus galutinai suderintas rugsėjo mėnesį, kai į Lietuvą vėl atvyks TVF misija, o spalio mėnesį ji turėtų patvirtinti fondo direktorių valdybą. Pasirašiusi memorandumą, Lietuva gaus papildomų lengvatinių kreditų testui ekonomikos reformoms.

Šleževičius sakė, jog vyriausybė nemato didesnių kliūčių susitarti su TVF. Vykdomas valstybės biudžetas, jau dabar, nelaukiant TVF rekomendacijų, imtasi griežtų priemonių, kurios, kaip tikimasi, jau netrukus turėtų duoti teigiamų rezultatų. Pirmiausia tai alkoholio, tabako ir naftos produktų prekybos apmokestinimas, be to, jau kitą savaitę vyriausybė ketina priimti sprendimą, kuriuo bus smarkiai sumažintos valdymo išlaidos.

Kiek dėl padidintų importo muitų, tai, pasak premjero, jie tik dabar pasiekė Europos Sąjungos muitų lygį ir palaipsniui, per šešerius metus, vėl bus mažinami. Jis tvirtino, kad vyriausybė neturėtų alternatyvos, ginčydama vietos gamintojus nuo kitų šalių maisto produktų įvežimo. Be to, anot A. Šleževičiaus, padidinti muitai yra tam tikras atsakas į susitarimą su Europos Sąjunga, kuri nenori įsileisti lietuviškų maisto produktų į savo rinką. „Labai griežta jų pozicija vertė mus atitinkamai reaguoti“, sakė jis. Šiam sprendimui taip pat turėjo įtakos nauji Rusijos importo muitai, įsigalioję nuo liepos 1 dienos.

Muitų tema yra pati sunkiausia diskusijoje su TVF, tačiau, atrodo, kad vyriausybė nelenkusi daryti nuolaidų. Vyriausybės vadovas pripažino, kad „tam tikras kainų padidėjimas dėl naujų muitų yra neišvengiamas“ ir guls pirmiausia ant vartotojų pečių.

Naujasis pensijų įstatymas kelia nerimą TVF ekspertams, nes pareikalaus papildomų finansinių išteklių, kurių vyriausybei greičiausiai bus

sunku rasti. TVF misijos vadovas Adalbert Knobl spaudos konferencijoje sakė, kad iki rugsėjo parengs rekomendacijas vyriausybei, kaip pakoreguoti šį įstatymą. Be to, sakė Knobl, siekdama pasirašyti memorandumą trejiems metams, Lietuva turi priimti centrinio banko įstatymą, pateikti Seimui komercinių bankų įstatymą, pakeisti kai kuriuos Pridėtosios vertės mokesčio įstatymo straipsnius, kurie numato lengvatas žemės ūkiui ir energetikai bei susitarti dėl abieju pusėms priimtinos importo politikos.

Apskritai TVF ir Pasaulio Bankas teigiamai vertina pokyčius Lietuvos ekonomikoje. Jų nuomone, ypač pozityvu, tai, kad sumažėjo infliacija, atsiranda gamybos atsinaujinimo požymių, padidintos energetikos ištekliai kainos, daug pasiekta biudžetų ir monetarinėje politikoje, privatizavimo procese.

Paklausti, ar galės būti tęsiamas sėkmingas Lietuvos vyriausybės ir TVF bei Pasaulio Banko bendradarbiavimas, jei laimės būsimasis referendumas dėl indėlių indeksavimo, užsienio ekspertai sakė, jog linę vertinti padėti tik po to, kai referendumas įvyks. Pasak jų, laimėjus referendumui, „ekonominės komplikacijos“ neišvengiamos.

Mirė NATO vadovas

Bruselis, rugpjūčio 14 d. (NYT) - Šeštadienį savo namuose Bruselyje mirė Šiaurės Atlanto gynybos sąjungos NATO vadovas Manfred Woerner, sulaukęs 59 metų amžiaus. Pirmasis vokiečių NATO generalinio sekretoriaus pareigose, Woerner tvirtai tikėjo, jog Europos ir Šiaurės Amerikos saugumas - neišskiriamas.

Išstarnavęs šešerius metus Vakarų Vokietijos gynybos ministru ir nuo 1956 m. buvęs Vokietijos parlamento Bundestag nariu Krikščionių Demokratinės frakcijos, 1988 m. jis atsisakė savo vietos Bundestage ir perėmė NATO generalinio sekretoriaus pareigas iš brito Lord Carrington. Del savo populiarumo NATO sąjungininkų centre Bruselyje ir stiprios Vokietijos kanclerio Helmut Kohl politinės paramos, jo kadencija šiose pareigose buvo pratesta du kartus ir turėjo pasibaigti 1996 m. birželio mėnesį. 1992 m. pervėžęs pirmą operaciją gydančią vidurių vėžį, kovodamas su liga vis tebeėjo NATO pareigas iki praėjusių metų pabaigos, kai jau nebeįėjė į visose posėdžiuose dalyvauti.

Woerner buvo šalininkas pozicijos, kad Rytų Europos šalys ilgai turėtų būti priimtos į NATO, jei įvykdys nustatytas sąlygas. „Tera tik viena garantija mūsų sąjungos tolimiesiems gyvastin-gumui“, kalbėjo Woerner 1994 m. pradžioje. „Tai jos vadovybė ir jos narių valstybių solidarumas. Be aiškaus savo tikslų su- prastimo ir narių valstybių bendros stiprios valios, NATO dar ir dabar gali sužlugti“.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 16 d.: Šv. Steponas Vengras (gimė 969 m., mirė 1038 m.); Rokas, Šarūnė, Grasil-da, Alvita.

Rugpjūčio 17 d.: Hiacintas (Jacintas, Jackus), Laisvydas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SVEIKA MITYBA

VIRGINIJA KENTAUTIENĖ

AR MAISTO PRODUKTAS DAR ŠVIEŽIAS?

Maisto produktai parduotuvėse paprastai turi datą, iki kada maistas gali būti parduodamas. Pagal tą datą ir pirkėjas gali nustatyti maisto šviežumą. Kartais randame atskirai padėtų skardinukų, daržovių, pieno produktų ar duonos su beveik išsibaigusiu šviežumo metu. Ar tie produktai tebėra geri, ar neapsirgime, jei vartotume? Paprastai tokie produktai yra gerokai pigesni, todėl žmonės, kurių ištekliai riboti, stengiasi pasinaudoti išpardavimu ir nusipirkti atsargų.

Datos ant maisto produktų paprastai yra keturiopos. Čia pateikiame jų trumpą paaiškinimą, kad pirkėjams būtų lengviau suvokti jų reikšmę.

1. Gamintojo užspausta data. Ja pažymima, kada produktas pagamintas, t.y. paleistas į apyvartą iš gamyklos. Dažniausiai pirkėjui sunku suprasti tuos skaičius ir ką jie reiškia. Jeigu kas nori būtinai sužinoti, ant daugelio įpakavimų yra telefono numeris – 800, vadinasi, galima skambinti neapmokamai – kuriuo paskambinus, suteikiamos informacijos. Gamyklos data naudinga, jei norime žinoti, kiek ilgai produktas stovėjo sandėliuose arba krautuvės lentynose. Pvz., maistas, turintis mažai rūgščių (low-acid) – mėsos produktai, daržovės skardinukėse, gali stovėti nuo 2 iki 5 metų nesugedamas.

Maistas su daug rūgščių (high-acid), pvz., vaisiai skardinukėse, sultys, produktai, pagaminti su actu, geriausiai tinka vartoti iki 18 mėnesių po pagaminimo. Juos reikia laikyti vėsioje (iki 85 laipsnių F), sausoje patalpoje.

2. Data, kuri pataria produktą suvartoti iki tam tikros dienos (sell by: best used by...). Dažniausiai taip pažymėti produktai yra mėsa, pienas, pieno gaminiai, ledai, daržovės, vaisiai ir pan. Data nereiškia, kad pažymėtą dieną produktas automatiškai sugenda ir reikia jį išmesti. Geriausia šiuo atveju pirkėjui tarnauja akys, nosis ir burna. Jeigu tokio produkto skonis ar kvapas pasikeitęs, arba jis gerai neatrodo, maistas netinka vartojimui.

3. Pabaigos data (expiration date). Tai paskutinė diena, kai produktas tinka vartojimui. Kai kurie produktai, pvz., kilmio

milteliai (baking powder), mielės, pektinas, dedamas verdant uogienes, kad sutirštėtų, ir kt. po tam tikro laiko tampa neveiksmingi, todėl svarbu kreipti dėmesį į datą.

4. Šviežumo data pažymi, jog iki to laiko galima tikėtis, kad produktas yra šviežias. Jeigu taip pažymėta duona, bandelės ar pyragai ir nematyti jų paviršiuje pelėsių, nėra jokio pavojaus juos valgyti, tik skonis galbūt nebus toks geras, kaip šviežių kepinų.

Vyresnio amžiaus žmonės ne visuomet kreipia dėmesį į datas ant maisto produktų, juo labiau, kad ir juos parsinešę namo, kartais išlaiko ilgą laiką šaldytuve ar ant lentynos. Tuo būdu jiems gresia didesnis pavojus apsinuodyti pasenusiu produktu. Reikėtų gerai apžiūrėti perkamą maisto gaminį, nes tai vėliau sutaupyti daug nemalonumų.

AR ACTAS GYDO?

Dar vis yra žmonių, tikinčių, kad actas (vinegar) yra tarytum koks magiškas vaistas, gydo artrita, padeda reguliuoti vidurius, sustabdo senėjimą, naikina pleiskaną, padeda numesti svorį ir atlieka daugybę kitokių paslaugų žmogaus organizmui. Tačiau šiuo metu niekur mokslineiškai nėra įrodyta, kad actas iš viso bet ką gydo. Jis gali net pakenkti, jeigu žmogus, pasitikėdamas šia „liaudies medicinos“ galia, uždešia rimtą gydymą arba pavelduoja nueiti pas daktarą.

Ir be gydymo galios actas yra labai naudingas, pigus ir patogus naudoti produktas, kuriuo galima dženifikuoti, marinuoti, paskaninti, rauginti, valyti ir atlikti daug kitų dalykų. Čia pateiksime tik keletą atvejų, kur labai naudingas actas.

Kadangi actas yra rūgštis, pagaminta natūraliu fermentacijos būdu iš grūdų ar vaisių, tai jis apsaugo maistą nuo bakterijų, galinčių sukelti stiprius negalavimus arba net mirtį. Daug kartų esame skaitę ir girdę, kad šiame krašte vištiena užkrėsta salmonella bakterijomis ir reikia su nevirta mėsa elgtis labai atsargiai, kad jomis neužsikrėstume. Paprastas vištienos nuplovimas, prieš vėdant ar kepant, tų bakterijų nepanaikina (jas užmuša karštis – virimas ir kepimas), bet galima beveik jas visas sunaikinti, vartojant acto skiedinį: 4

Mamytės, susirinkusios į Žiburelio mokyklės mokslo metų užbaigimą gegužės 27 d., didžiojoji savo atžalyną. Iš kairės: Vida Slapšienė, Rūta Milo, Birutė Juodvalienė ir Rita Riškienė.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

KALBINIS LAIKOTARPIS – IŠPLĖSTINĖS FRAZĖS

Antrasis tarpsnis

Antrasis kalbos vystymosi tarpsnis (nuo 2-jų iki 3-jų m. amž.) labai skiriasi nuo pirmojo, kada kūdikis kalbėjo vienažodėmis ar dvizažodėmis frazėmis. Dabar jis pradeda vartoti skirtingas kalbos dalis ir laikus. Frazės ilgesnės ir sudėtingesnės. Jose vartojami žodžiai gramatiškai ir sintaksiškai gerai suderinti (žinoma, jei tokia kalba girdėjo).

Dabar jie labai mėgsta kalbėti apie save ir kas vyksta aplink. Bando kalbėti apie asmenis, kurių čia nėra ir apie tai, kas jau yra įvykę. Štai kodėl kūdikiai nenori būti vieni su savo žaislais, o įkyriai bėga paskui motiną. Kai kūdikis kalba, motina turėtų įdėmiai klausytis, kad suprastų, ką jis nori pasakyti ir esant reikalui suteiktų reikalingą kalbinę pagalbą – trūkstantį žodį. Tik savo kalba neturi užgožti vaiko kalbos, kas dažnai atsitinka.

Deja, kalbos vystymosi procesas tebėra gaubiamas ignoracijos ir nerūpestingumo. Todėl kūdikiai ir nesulaukia reikalingos kalbinės pagalbos. Vaiko kalbos pagava laikoma savaime suprantamu dalyku – aišku, ankščiau ar vėliau jis kalbės. Taip ir paliekamas šis reikalas „Dievo valiai“. Dėl to neįsivertina sau galvos nei kalbininkai, nei pedagogai, o mažiausiai tėvai. Susirūpinama tik tada, kai atsiranda rimtos kalbinės problemos. Dažnai jos atsiranda dėl to, kad kūdikis buvo paliktas „Dievo valiai“, nesirūpinant jam padėti „kritiškai“ kalbos vystymosi tarpsniu, kuris, kaip jau buvo minėta, yra trumpas – vienerių metų.

Vaikas savaime nepradeda kalbėti. Jis kalbą turi susikurti pats savo pastangomis, naudodamasis potencialėmis priemonėmis. Tėvai turi gerai jį pažinti ir kiekvieną tarpsnį sudaryti reikalingas sąlygas joms pasireikšti. Tėvai privalo bendradarbiauti su prigimtimi, o ne kludyti, kaip

dažnai atsitinka. Kiekvienas laiku neatliktas uždavinys – būsimos asmenybės menkinimas. Negerai, jei dveju m. amž. kūdikio skurdus žodynas ir dėl to jis bando „kalbėti“ gestais.

Jei kūdikis susilaukia suprantingos kalbinės pagalbos, kai formuojasi garsai, susiliedami į prasmingus skiemenis ir žodžius arba sudarydami vienažodės frazės, tai gana greit jis pradeda kalbėti trumpomis dvejų žodžių frazėmis: mama sia(čia), tete ne (nėra) ir pan. Tai pagrindiniai sakiniai, kur pirmasis žodis yra veiksnys, o antrasis – reiškia tai, ką tuo momentu kūdikis nori apibūdinti, „papasakoti“.

Kūdikis labai nervinasi ir pyksta, jei motina jo kalbos nesupranta. O dar labiau įtūta, jei jo kalba nesidomima ir pradeda apie ką kitą kalbėti. Tai didelis prasižengimas ne prieš kūdikį, bet prieš jo prigimtį. Tai tikras stabdis kalbos kūrimosi vyksme, suvelnės kalbėjimą. Kai kurie kūdikiai dėl to pradeda net mikioti.

Kai kūdikis kalba, reikia labai įdėmiai klausytis, ypač tada, kai jis bando kalbėti apie tai, kas jau yra įvykę arba apie asmenis, kurių čia pat nėra. Jei motinos suprastų kaip svarbu yra padėti kūdikiui, kai vyksta kalbos prisiveržimas, jos suteiktų savo vaikams didelį turtą: žodinę ir taisyklingą kalbą, kuri būtų tikra asmenybės pažiba per visą gyvenimą. Neveltui yra sakoma: „iš kalbos pažinsi žmogų“. Kuo ankščiau vaikai pradeda taisyklingai kalbėti, tuo geresnė jų savijauta. Sugėbėjimas kiekvieno atveju tinkamai išsireikšti suteikia vidinį saugumo jausmą ir pasitenkinimą, kad jis gali kontroliuoti aplinką ir įvykius. Pustrečių metų kūdikiai mėgsta ir gali papasakoti kas vyksta artimoje aplinkoje, gali gan tiksliai žodžiais išreikšti savo jausmus ir teisingai įvertinti įvykius: vienus laikydami tinkamais, o kitus – „ne“.

Baigdami trečiuosius metus, vaikai jau pradeda vartoti ir

NAUDINGI IR IDOMŲ PASITARIMAI

„Project Hope“ yra pagrindinė „The People to People Health Foundation, Inc.“ organizacijos veiklos įstaiga. Tai nepriklausoma, tarptautinė, pelno nesiekianti mokslinė organizacija, įsikūrusi 1958 metais. Daugelis ją žino, kaip SS Hope, pasaulio pirmąjį taikos laikotarpio ligoninės laivą, kuris tarnavo nuo 1960 iki 1974 metų. „Project Hope“ vadovavo mokslinėms programoms 70 įvairių kraštų. Laivui pasenus, jis buvo sunaikintas. Šiandien „Hope“ veikia 36-iose kraštuose, įskaitant ir buvusius sovietų okupacijoje, ir patį Ameriką. Organizacijos filosofija yra:

gera sveikata – tai pagrindas socialinio bei ekonominio aptarnavimo pagerinimas, atkuriantis žmogaus kilnumą ir orumą.

Dabartinė įstaiga yra Millford, Virginia. Vienas turuolis paukojo savo didžiulį dvarą, kad „Hope“ galėtų ten įsteigti savo būstinę. Vietą yra istorinė JAV vietovė. Dvaro pastatai gražiai restauruoti. Galima dar matyti pastatus, kuriuose gyveno iš Afrikos atvežti vergai.

Pakviesti „Hope“ vyriausios direktorės dr. Carolyn Kruger, R.N., į Virginiją vienai dienai išskrido Illinois universiteto dekanė dr. B. McElmurry, R.N. ir Lietuvos Mercy Lift organizacijos atstovė Pranė Šlūtienė. Pasitarimu tikslas – sąsies.

tingųjų seserų mokslas Lietuvoje. Buvo nagrinėjamos galimybės Illinois universitete Čikagoje, bendradarbiaujant „Project Hope“ ir Lietuvos Mercy Lift, praversti vieną kitą sveikatos programą Lietuvoje.

Sutarta, kad būtų naudinga sudaryti partnerystę tarp visų šių trijų institucijų: UIC, LML ir „Hope“, kad būtų pasiektas tikslas ir objektyvumas, įvedant Lietuvoje mokslines programas. Tuo tikslu reikėtų aptarti tris pagrindinius punktus: geriau susipažinti su kiekvienos institucijos filosofija, tikslais ir norais įgyvendinti šiuos siekius Lietuvoje.

Tolimesniam pasitarimui dr. Krueger atvyks šį rudenį į Čikagą.

Pranė Šlūtienė

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudojotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatstoko. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

įvardį „aš“. Tai labai svarbus momentas asmenybės vystymosi eigoje. Tai žingsnis iš nesamoningos (bet tikslingos) veiklos į samoningą. Su žodžiu „Aš“ gimsta asmens su visais žmogiškos būtybės pažymiais, būdingais tik šiam asmeniui ir nepakartojamais. Ties skirtingai jau yra žymūs kūdikiuose. Kūdikis, ištares „Aš“, patvirtina savo tapatybę (identity) ir nori, kad jis būtų priimtas toks, koks yra.

Tai labai svarbus momentas žmogaus vystymosi eigoje. Jis turėtų būti pagarbiam sutiktas ir net iškilmingai paminėtas. Paprastai džiau-

giamasi, kai kūdikis atsistoja ir eina, išlaikydami pusiausvyrą ant dviejų kojų. Tai fizinės tapatybės įtvirtinimas. Tačiau, kai kūdikis patvirtina savo psichologinę tapatybę, ištares „Aš“, tai šis labai svarbus momentas lieka net nepaštetas.

Kitą kartą pažvelgsime kokia pagalba reikalinga kalbai vystantis.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologist/Akių Chirurgas
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (1-312) 337-1285

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Kety. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILOBAS, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Pabradės ligoninėje besilankant Lithuanian Mercy Lift atstovams, susipažinti su Angeles Bailey seserim G. Kraujaliene, kuri ten dirba laboratorijoje. Iš kairės: Vilgilė Lendraitienė, Genė Kraujalienė ir Marytė Utz.

Vasario 16 gimnazijos šių metų abiturientai su savo mokytojais.

Nuotr. M. Šmitienės.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas:

JAUNIMAS ŽIŪRI ATEITIN

„Daug gimtinių, Tėvynė viena“ šūkiu apima 150 lietuvių kilmės jaunuolių iš 20-ties šalių ar sričių savo VIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą užbaigę liepos 28 d. iškilminga puota Lietuvių sodyboje prie Londono. Dalyvių skaičiumi mažiausias PLJK nuo pirmojo 1966 m., šis pirmą kartą apėmė 10 „Rytų“ Europos naujai įsijungusių sričių ir pirmą kartą rinkosi ne tik už Lietuvos ribų, o ir pačioje Lietuvoje. Žvelgdami ateitin, išrinko naują Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybą Argentinoje (pirm. Ariana Rastauskaitė) ir IX PLJK numatė 1997 m. vasarą JAV.

Kongreso 10 dienų Lietuvoje praleistos labai įvairiai. Liepos 12 d. kraštu su vėliavomis eisena iš Aušros Vartų baigėsi Vilniaus katedroje iškilmingomis Mišiomis. Arkiv. Audrys Bačkis sveikino dalyvius, pamokslą sakė prieš dvi savaites įšventintas (buvęs PLJS pirm.) kun. Gintaras Grušas, o vysk. Paulius Baltakis savo žodį tarė Mišių pabaigoje.

Liepos 13-20 dienos turėjo kiekvieną savo pagrindinį užsiėmimą: Vilniaus miestą, studentai ir organizacijų mugę; Lietuvos valdžia bei Seimas; labdaros diena su pokalbiais aktyvių, kurčiųjų, lošučių ir kt. įstaigose; kaimo diena Rumšiškėse su ekskursijomis po Rytų Lietuvą; Panemunės pilys iki Klaipėdos; Šiaulių studentija ir Kryžių kalnas; „Rytų“ Europos jaunimas; Lietuvos pajūris.

Antrosios pamaldos – po iškilmių prie laisvės statulos. Įgulos

bažnyčia pilna. Kauno meras ir kultūrinio skyriaus pareigūnės globoja svečius iš arti ir toli. Kryžių kalne Kanados LJS pastatė savo kryžių, papuoštą klevo lapu (Kanados simboliu), o daugelis pakabino savo minčių kryželius.

Stovyklinė dalis liepos 17-20 d. Juodkrantėje, pasibaigusi su nusileidžiančia saule Baltijos kopose. Liepos 21 d. Lietuvos oro bendrovės lėktuvu į Londoną studijų dienoms iki liepos 28. Kad dalyviai pasijustų esą kitoje šalyje, jau dešimt dienų savo tarpe bendravę, pirmoji diena Anglijoje skirta apžiūrai Oxford universitetą, Šekspyro tėviškę Stratfordą, Warwick pilių su senoviška puota. O tada – pagrindinį darbą – PLJS atstovų suvažiavimą ir nuosprendžius apie sutartinę veiklą per 20 ir daugiau šalių.

Visų pirma buvo priimtos naujos LJS Sąjungos: Karaliaučiaus sritis, Baltarusija, Latvija, Estija, Moldova, Petrapilis, Maskva, Sibiras, Lenkija, Ukraina, Uzbekija. Ši kartą iš „Vakarų“ buvo atstovai iš D. Britanijos, Vokietijos, Australijos, Kanados, JAV, Kolumbijos, Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus.

Studijų dienose posėdžiaujama bendrai, darbo būreliais pagal temas ar geografines sritis, o tarpuose – žinių bei nuotaikų įnašai iš lietuvių bei kitataučių: prof. Ennals apie ekonominę galimybę Lietuvoje; anglas sporto žinovas apie šios šakos vystymąsi; Lietuvos ambasados patarėja N. Zambaitė apie eko-

nominę padėtį; DBJS narys V. Gedmintas apie lietuviškų projektų vykdymą; čekietė Rita Rackauskaitė apie išeivijos nuotaikas; visų kraštų pranešimai ir kt.

Kol VIII PLJK nutarimai pasieks spaudą, paminėtina bendra jų nuotaika ir kryptis – ugdyti ryšius tarp greta gyvenančių šalių lietuvių jaunimo, pvz., Vokietijos LJS imsis rūpintis vėl užmegzti ryšius su jauniu, esančiu anksčiau PLJK dalyvavusiose Vakarų Europos šalyse; „Rytų“ Europos sąjungos stengsis susiburti savo aplinkoje ar Lietuvoje (jau buvo du tokie bendri pasitarimai 1993-94 metais); PLJS įsteigs savo raštinę Vilniuje ryšiams su jaunimu ir valdžia bei būti Rytų Europos tinklo centru. Jaunimas visur nori skatinti elektroninių paštų susisiekį; pabrėžė ir lešomis paramė Australijoje leidžiamą informacinį biuletinį „Jaužinios“; kviečia visus į tradicinius P. Amerikos jaunimo suvažiavimus (1994-95 sąvartoje – Urugvajuje). Įsakmiai dėkoja Vasario 16 gimnazijos rėmėjams ir iškelia abiejų Europoje lietuviškų gimnazijų (t.y., ir Punsko) svarbą šiais laikais. Kreipiasi į Lietuvos vadovybę ir rūpintis pilietybės klausimu. Kongreso pabaigoje kiekviena sritis ar šalis įteikė savo labai praktiškų projektų metmenis, taip, kad nutarimai išsina mažiau atsišaukimai ir labiau įmanomi veiklos planai bei programos.

Vieną popietę bei vakarą praleidę Londono mieste, sąžiningai posėdžiavo toje pačioje St. Mary's kolegijoje, kur 1979 m. vyko IV-tojo PLJK stovykla. Užbaigtuvės Lietuvių sodyboje – puota po didžiule palapine kieme su padėkos žodžiais PLJS buvusiai valdybai (pirm. Paulius Mickus Washingtonė), DBLS organizatoriams (studijų dienų pirm. Povilui Markevičiui), Lietuvoje JK ruošos komitetui (pirm. Rūta Kalvaitė iš Bostono), DB Lietuvos sąjungos pirm. Jarui Alkiui. Kai paprastai kongresuose apie 300-400 jaunimo stovykloje ir bent 120 atstovų studijų dienose, šį kartą skaičiai buvo 150 ir 70. Gal todėl IX-tajam PLJK pasirinko 1997 metus, kai da nenumatytos jokios dainų ar

TAUTOS STIPRYBĖ – VIENYBĖJE!

Lietuvos Ppiltikalių ir Tremtinių sąjungos Vilniaus skyrius, šiuo šūkiu pakvietė visus respublikos partizanus, politikalius, tremtinius ir tautiečius iš užsienio – Dainų šventės dalyvius, dalyvaus liepos 8 d., protesto akcijoje – eisenoje Vilniaus Arkikatedra – KGB rūmai.

Kuršėnų skyriaus politikaliniai-tremtiniai, pritarę minėtai akcijai, jau gerokai prieš eisenos pradžią būriavosi prie savo skyriaus vėliavos, prie Arkikatedros. Čia rinkosi PKT sąjungos skyrių delegacijos ir chorai iš visos Lietuvos.

Žilasis Vilnius ir senoji mūsų tautos šventovė – Arkikatedra seniai bemaže tiek daug savo sūnų ir dukterų. Jūs čia atvedė pavojus, iškiles mūsų tautos valstybingumui. 4 val. p.p. protesto akcijos dalyviai išsiriavo apie savo vėliavas. Jų daug – ištisas miškas!

...Ir sustos prie vyro vyras! Žygi priesaika parems! Sudrėbės po kojų žvyras – iš dešinės ir iš kairės!... Šie senos dainos žodžiai apie kadais okupuotą Vilnių kaip niekad tinka ir šiandieną.

Pagalau eiseną pajuda KGB rūmų link. Tautinės ir sąjungos skyrių vėliavos plaistosi vaistikiame sostinės danguje. Skambą dainos. Posmas keičia posmą. Juk dainuoja visa eiseną. Dainuoja visa Lietuva. Atrodo, kad Lietuva vėl vieninga, kaip tada – Baltijos kelyje... Kai išdrišome pažvelgti savo pavergejamis ir akis ir ištarti: – „Užtenka vergauti, mes norime laisvės!“

Prie KGB rūmų sustojame, skausmo piramidės papėdėje pastatyta tribūna. Sugiedojus

tautinę giesmę, vienas po kito kalba Vyt. Landsbergis, monsinjoras Svarinskas, Seimo narys Jakucionis, partizanas Šniuolis, Dainų šventės dalyvė. Ypač daug plojimų sulaukė V. Landsbergio ir mons. Svarinsko kalbos, smerkiančios Seimo daugumos ir vyriausybės veiksmus, keliančius grėsmę Lietuvos valstybingumui, ypač nuolaidžiavimas Rusijai, leidžiant vežti per Lietuvos teritoriją karinius krovinius, ir kareivius. Juk tai nauja Lietuvos okupacija. Kalbėtojai ragino susitelkti ir kovoti už Lietuvos nepriklausomybę išsaugojimą. Klausė, kodėl akcijoje nedalyvauja LDDP atstovai, kodėl prezidentas slepiasi už užuolaidų, tačiau klausimas liko be atsakymo.

Jakucionis perskaitė sąrašą KGB karininkų, dirbančių šiuo metu krašto apsaugos, muitinių ir policijos vadovų pareigose. Čia paaiškėjo, kodėl genocido aukos gyvena apgailėtose materialinėse sąlygose, o genocido vykdytojai – kaip „inkstai taukuose“. Juk jiems pensijos padidintos net 5 proc.

Po to akcijos dalyviai nuvyko prie Seimo rūmų moraliskai paremti darbininkų-piketuotojų, reikalaujančių „Duonos, darbo, teisingumo“. Jų reikalavimai liko neišgirsti – niekas iš LDDP ir vyriausybės neatėjo su jais kalbėtis. Prie vienos piketuotojų palapinės padėtas karstas ir užrašas: „Dvidešimt metų dirbau – uždirbau II gr. invalidumą ir šį karstą!“ Prie kitos – plakatas skelbia: „Mums trauktis nėra kur – už mūsų badas!“

Tai žodžiai, atspindintys šiądieninę socialinę ir politinę padėtį Lietuvoje.

Jonas Vaišnoras

šokių šventės nei PLB seimas, taip pat su mintimi, kad būtų gražu X-tąjį JK švesti lygiai 2000-taisiais metais. Kongreso vieta parinktos JAV, nes 14 m. nebus šio saskrydžio gausiausioje lietuvių gyvenvietėje už Lietuvos ribų buvę.

Buvo nujausta, kad PLJS valdyba galėtų būti Kanadoje su talka iš Didžiosios Britanijos jaunimo, bet apsispresta už Argentina, o tenykštė valdyba susilaikanti tautos iš ryšių centro Šiaurės Amerikoje bei PLJS įstaigos Lietuvoje.

Liepos 29 d. atstovai bei dalyviai išsiskirstė, pilni išpūdžių bei planų.

AS

Danutė Bindokienė

Apie moteris ir Moterį

„Istatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu“. Taip rašoma Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, 29 str. Kokia tikrovė?

Lietuvoje yra 3 mil. 739,000 gyventojų, iš jų 1,963,000 moterų. Visų dirbančiųjų Lietuvos ūkyje 52 proc. sudaro moterys, o privačiose įmonėse didžioji dalis darbininkų yra vyrai (moterų – 43.1 proc.). Valstybinėse įstaigose iš 931,800 dirbančiųjų moterų sudaro 56.9 proc., bet Lietuvos Seime yra tik 10 moterų, o vyriausybėje – nei vienos.

Iš 26,700 bedarbių š.m. gegužės mėn. 17,000 buvo moterys. Per pirmuosius penkis šiu metų mėnesius Lietuvoje mirė 3,500 daugiau žmonių negu gimė. Krašte yra 1 mil. 18,000 šeimų ir 280,000 pavienių asmenų, kurių tarpe moterų dukart daugiau kaip vyrų: 39 proc. vyresnio amžiaus moterų neturi sutuoktinio (vyrų tik 16 proc.), našlių yra 250,000, o išsiskyrusių – 110,000. Šeimoje, kuriose vaikus augina tik viena motina, auga 110,000 vaikų.

Vadinasi, moters padėtis Lietuvoje yra maždaug kaip kituose civilizuo pasaulio kraštuose, imant apytikrą vidurkį. Nepaisant moterų teisių sąjūdžių pastangų, kad moterys būtų traktuojamos kaip lygia teisės pilietės, pasiektieji rezultatai per daug džiaugsmo nesukelia. Tiesa, kultūringesniuose kraštuose moters teisės jau apsaugotos įstatymais, nors kasdienybėje dar daug skirtumų bei nelygybės.

Kasdieninis reiškinys visame pasaulyje dar yra moterų išprievartavimai arba kitoki smurto pasireiškimai. Daugelyje kultūrų moteris tebelaikoma žemesnės rūšies sutvėrimu, yra tėvo, brolio ar vyro nuosavybė, su kuria galima elgtis, kaip tinka.

Kartais pasigirsta balsų, kad ir Katalikų Bažnyčia moteris laiko antraeilėmis savo narėmis, ypač šv. Tėvui griežtai pasisakius prieš moterų kunigystę, todėl galbūt dar kartą vėrta prisiminti moters rolę

žmonijos atpirkimo veiksmė – tą rolę, kurią atliko ir tebeatlieka moteris – Dievo Sūnaus Motina Marija.

Moters išaukštinimo šventę šventėme rugpjūčio 15 d., pagal Katalikų Bažnyčios dogmą paminėdami, kad Marija su kūnu ir siela po mirties buvo paimta į dangų. Joks kitas žmogus (išskyrus, žinoma, Jėzų, kuris kartu buvo ir Dievas, ir Žmogus) tokios garbės nėra susilaukęs. Šią dogmą iškilmingai paskelbė popiežius Pijus XII 1950 metais, visus tuos metus paskirdamas Marijos garbei.

Galima sakyti, kad Marija yra labiausiai nesuprasta, arba netiksliai suprasta, moteris žmonijos istorijoje. Daugelis Mariją tapatina tik su Apreiškimo metu jos pasakytais žodžiais: „Štai aš Viespaties tarnaitė...“ Tačiau Marijos tolimesnis gyvenimas liudijo stipraus charakterio, sąmoningą moterį, sugėdijusį prisitaikyti prie bet kokių gyvenimo sąlygų, reikalaujusių ir bandymų. Ją galime lengvai įsivaizduoti modernaus pasaulio kasdienybėje, sutinkančią ir nugalinančią tos kasdienybės iššūkius.

Ar silpna, be ištermės ir nusistatymo moteris, būdama nėsštumo pabaigoje, būtų išdrįsusi išeiti iš 90 mylių ilgio keliu į Nazaretą ir Betliejų, sėdėdama tik ant asiliuko? Juk nežinojo, kur apistos, kas atsiktis, jeigu ateis laikas gimdyti, be gydytojo, be savųjų. Ar nebuvo Marija vėliau kaip tūkstantčiai lietuvių moterų, II pasaulinio karo metu bėgančių į svetimą šalį, kad išgelbėtų savo kūdikio gyvybę? Ar nebuvo Marija, stovėjusi po nukankinto Sūnaus kryžiumi, kaip partizano motina, kurios sūnaus lavonas buvo išniekintas turgaus aikštėje?

Mes turime savo mintyse pakeisti Marijos įvaizdį ir matyti moterį, kuriai galime reikšti pagarbą už jos tvirtumą, pasiaukojimą šeimai ir savo bendruomenei. Marija būtų tikusi ir mūsų aplinkoje, nes jos gyvenimas ir išgyvenimai buvo kaip kiekvienos motinos moters dalis. Žolinės šventės proga vėrta prisiminti Mariją – Dievo Motiną ir Moterį, taip pat vėrta tvirtai pasisakyti už kiekvienos moters vietą pasaulyje, ne ant popieriaus lapo, bet kasdienybėje.

(Bus daugiau)

NEBUVO LEMTA ŽŪTI

JUOZAS KULIUKAS

ATSIMINIMAI

24

Maistas čia buvo blogas, tai visi labai nusilpo, nepaisant, kad darbas buvo nesunkus. Kai esi alkanas, viskas atrodo sunku. Tokioje aukštumoje mažai kas augo, tik tokie tarytum rožių krūmai. Jie turėjo mažas raudonas uogas, labai neskanius, bet mes prisirinkdavome jų pilnas kišenes. Prižiūrėtojai mažai kreipė dėmesio, nors visuomet kratydavo. Kartais komendantas pamatydamas uogas, liepdavo išpilti ir nusikaltėlį uždarydavo tokiam mažame, spygliuota viela aptvartame kampelyje. Jis ten turėjo stovėti, kai visi ejo pasiimti maisto, be valgio ir net be vandens.

Kai oras buvo gražus, galėjome matyti Alpių kalnus. Buvo kalbama, kad už tų kalnų jau Italija – apie 80 kilometrų. Visi kalbėjo, kad reikia bandyti pabėgti. Keli net mėgino, bet vis būdavo sugauti, grąžinti atgal. Pabėgėlius smarkiai baudė, bet dviem tikrai pasisekė pabėgti kiek toliau. Kai juos sugavo, nebeatvežė atgal, bet nuvežė į Vilingeno karo belaisvių stovyklą. Ten buvo tos visos apylinkės vyriausios štabas. Belaisviai išpasakojo, kad tame drausmės lageryje su lietuviu ir kitais karo belaisviais labai žiauriai elgiasi. Atvažiuo aukštas vokiečių karininkas, pats pamatė, kaip ten yra. Po to, gal antrą dieną, mus lietuvius nuvedė į geležinkelio stotelę (buvome apie 100), susėdome į traukinį ir buvome pervedti į Vilingeno belaisvių stovyklą. Ten jau radome tuos du vilniečius lietuvius. Vienas silpnai kalbėjo lietuviškai, bet buvo labai puikus vyrukas.

Mus vėrėdavo dirbti daugiausia į miestą, valyti griuvėsius, kai amerikiečių lėktuvai baigėdavo bombar-

duoti. Varydavo ir į geležinkelio stotį iškrauti vagonų. Vagonuose būdavo saldainių, specialaus, kareiviams skirto šokolado. Visi prisikimšdavome kišenes, eidami namo valgėm ir metėm popieriukus ant gatvės.

Prie lagerio vartų mus kratė, bet nedaug šokolado rado. Tai lagerio komendantas pasakė viršininkui, kad jis pasitikėjęs lietuviu, jog jie ne taip daug vogę, kaip kiti belaisviai. Pasirodo, kad visi tie tokie pat. Vis dėlto vėliau mus išsiuntė į kitą darbą, be to, galėjome nueiti pas kitus karo belaisvius. Čia buvo daugiausia prancūzų, lenkų, amerikiečių ir anglų. Toje vietoje pabuvome apie mėnesį laiko.

Po to mus nuvežė kažkur tarp Baden-Baden ir Freiburgo, netoli Reino upės, kalkakmenių skaldyti. Ten darbas nebuvo lengvas, bet maistas kiek geresnis. Toje vietovėje dirbo ir italų. Jie grėždavo kompresuoto oro grąžtais ir sprogdindavo, o mes daužydavome akmenis kūjais ir kraudavome į vagonėlius, o paskui veždavome prie kalno šlaito ir versdavome tiesiog į sunkvežimius. Iš ten jie buvo vežami į fabrikus. Tos akmenų skaldyklos viršininkas vokiečių vis ragino, kad geriau dirbtume. Jis rodydavo dešros gabalą ir sakydavo:

– Kas daugiau pakraus, kasdien gaus dešros. Antanas Kairys bandė taip daryti. Vieną naktį, davėme jam pamoką“, kaip reikia karo belaisviui dirbti. Po to daugiau tokių uolių darbininkų neatsirado.

Kiek vėliau pradėjome girdėti patrankų garsus. Kasdien jie girdėjosi vis arčiau. Karo belaisviams patikimų žinių buvo sunku begauti, tačiau visi žinojo, kad karo pabaiga jau nebetoli. Nors Reino baseinas gana platus, bet ir mus dažnai pradėjo apšaudyti. Prie to fabriko buvo geležinkelis. Mus suvarė į vagonus ir vežė tolyn, vis palei Reiną. Kai pasiekėm Bazelį, traukinys toliau nebeėjo. Ten jau smarkiai apšaudė artilerija. Išlipom iš vagonų, sargybiniai šaukia, kad greičiau eiktume.

Aplenkėme Bazelio priemiestį, bet ne vienas pagalvojome, kad antroje Reino upės pusėje jau Šveicarija. Ten sviediniai nesproginėjo...

Mums surado kitą traukinį ir vežė tolyn nuo fronto. Tuo metu sąjungininkai dar nebuvo persikėlę per Reiną upę. Traukinys ejo netoli Reino... Nakties metu galėjome matyti Šveicarijos miestus, kaimus, geležinkelio stotis, kurios buvo apšviestos. Atrodė labai keista, nes jau daug laiko neteko matyti šviesų naktį. Ties tomis vietomis Reinas nebuvo labai platus, tai galėjome matyti, kas dedasi antroje pusėje.

Rytą traukinys sustojo kažkokio fabriko rajone. Atrodė, kad čia atveždavo tuos mūsų skaldytus akmenis. Mus nuvedė į nedidelį lagerį. Ten jau buvo rusų belaisvių, kurie dirbo tame fabrike. Kalkių akmenis tirpydavo ir gamindavo karbitą, o taip pat ir kitus produktus.

Lageris buvo netoli upės, tai gerai matėme Šveicarijos ūkininkus, dirbančius laukuose. Tikrai pradžioje buvo keista. Dar ir šiandien prisimenu, kaip sunku buvo apsiprasti, kai už kelių šimtų metrų žmonės gyveno normaliai, nebijojo lėktuvų ar artilerijos sviedinių, nuolat sproginėjančių aplink mus.

Mums neleido per ilgai svajoti, kaip kiti gyvena. Prižiūrėtojas pradėjo šaukti, įsakė rikiuotis, eiti į darbą. Tame fabrike dirbom prie didelių krosnių, kur tuos akmenis virindavo. Tai buvo daugiausia elektrinės krosnys. Sakė, kad elektrą gaunama iš Šveicarijos. Patys matėme storus elektros laidus, nutiestus į kitą upės pusę. Sutirptus katiluose akmenis, po to, kai jie vėl sukiudėdavo, turėjome daužyti ir krauti į vagonėlius. Vėliau juos vežė į kitą fabriko dalį, ten maldavo ir gamindavo visokius gaminius.

Nors upė čia nebuvo labai plati, o viduryje dar buvo maža salelė, bet vanduo tekėjo labai srauniai. Ankstyvesnieji belaisviai pasakojo, kad daug kas mėgino plaukti per upę į Šveicariją, bet mažai kam pasisekė. Vieni

nuskendo, kitus vokiečiai nušovė. Karo pradžioje šveicarai belaisvius gražindavo atgal, bet dabar jau to nedarė. Vienas vis kalbino, kad bandytume plaukti, kol vanduo nėra per šaltas. Kadangi aš nemokėjau plaukti, tai ir nesigundžiau. Jis iš manęs juokėsi, vadino bailiu, žadėjo man padėti, bet vis tiek neplaukiau.

Jam gerai pasisekė patekti į kitą pusę. Jie plaukė trise. Vienas nuskendo, kitą gal srovė nunešė tolyn, bet jam pasisekė. Vokiečių sargybiniai tvirtino, kad visi trys nuskendo, nes vanduo jau labai šaltas, neįmanoma per upę perplaukti.

Vėliau mus veždavo į kitą akmenų skaldyklą, palei upę, gal dvidešimt kilometrų aukštupin. Ten Reinas jau buvo daug siauresnis ir krantai statūs, bet kalkių akmuo minkštesnis, lengviau skaldomas. Maistą duodavo labai blogą, nieko nebuvo galima išsikombinuoti. Ta akmenų skaldykla buvo miškelyje. Ten augo lazdynų krūmai. Kiti pradėjo pinti krepšius iš plonų šakelių. Vienas senesnio amžiaus lietuvis labai gražias pintines nupindavo iš tų lazdynų. Civiliai vokiečiai labai jaus mėgdavo, tai buvo galima išsimainyti maisto. Žmogus labai greitai pindavo tas pintines, bet man nelabai sekėsi. Jis man parodė, kaip reikia pinti. Po to galėdavau kiek geriau. Nešdavau į kaimą pas ūkininkus, gaudavau duonos, kartais net mėsos. Vieną sykį ūkininkas davė lapę. Nežinojau, ar galima valgyti lapę mėsą, bet bandžiau. Buvo gan skani, tik labai blogas miško kvapas. Alkanam viskas gerai, o lapės mėsa – irgi maistas.

Toje apylinkėje augino labai daug obulių. Jos buvo pilnos obuolių. Mes nueidavome, prisirinkdavome pilną maišą. Vokiečių sargybiniai nieko nesakydavo, o taip pat ir ūkininkai leisdavo rinkti, kiek tik nori. Obuolių užteko visiems, dar liko pasikeisti su kitais belaisviais, kurie negalėjo pasitraukti nuo darbo fabriko.

JAV LB VISUOMENINIŲ REIKALŲ VEIKLOS ŽINIOS

Birželio mėnesį JAV LB Visuomeninių reikalų taryba Karaliaučiaus srities demilitarizavimo klausimu pasiuntė memorandumą Valstybės sekretoriui, JAV Senato ir Atstovų Rūmų užsienio reikalų komisijų nariams ir JAV Tarybos Saugumo Tarybos pareigūnams. Šių puslapių memorandumu buvo apžvelgtas šios srities istorija, demografija, tarptautinis teisinis statusas bei pateikti siūlymai dėl šios srities demilitarizacijos.

Atsižvelgdama į Karaliaučiaus kraštą, JAV LB atskiru laišku kreipėsi į prez. B. Clintoną su prašymu padėti Lietuvai atlaikyti Rusijos politinį ir ekonominį spaudimą. Prezidentas prašomas aiškiai pasakyti, kad JAV-ės remia Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių integravimą į Vakarų karines, ekonomines ir politines struktūras, ir JAV-bėms nebus priimtina tranzito sutartis, kuri įjungtų Lietuvą į Rusijos strateginę sistemą jos kariniame regione tarp Baltarusijos ir Karaliaučiaus krašto.

Prez. B. Clinton ruošiantis aplankyti Rygą, JAV LB Krašto valdybos vicepirm. dr. Vitolis Vengris ir LB Visuomeninių reikalų įstaigos Vašingtone vadovė Asta Banionytė š.m. birželio 27 d. dalyvavo Baltuosiuose Rūmuose vykusiame posėdyje. LB atstovai JAV Tautinio saugumo tarybos pareigūnams pateikė keletą siūlymų ryšium su planuojamu vizitu ir susitikimu su Baltijos valstybių prezidentais.

Savo ruožtu, š.m. birželio 28 d. laišku JAV LB Krašto valdyba kreipėsi į prez. B. Clintoną, prašydama veikti į Rusiją, kad iki š.m. rugpjūčio 31 d. iš Latvijos ir Estijos būtų atitrauktas Rusijos kariuomenė. Atkreiptas prezidento dėmesys, kad dar vis biurokratinės kliūtys neleidžia pradėti veiklą JAV-ų įkurtam Baltijos verslovių fondui. Taip pat atkreiptas prezidento dėmesys į svarbą ugdyti demokratiją Baltijos valstybėse per joms skirtas „Amerikos balso“ radijo laidas. Prezidento prašyta neleisti esamų radijo laidų ir Baltijos valstybės trumpinti ar jų panaikinti.

Prez. Clinton viešint Rygoje, Latvijos prezidentas Ulmanis JAV prezidento garbei suruošė priėmimą. Priėmimo specialiai buvo pakviesti dalyvauti JAV LB Krašto valdybos vykd. vicepirm. adv. Regina Narušienė ir U.S. – Baltijos Foundation prez. Linas Kojelis. Tuo metu Lietuvos atvykusi tikslu dalyvauti Pasaulio Lietuvių Dainų šventėje, R. Narušienė kvietimą priėmė ir į priėmimą nuvyko iš Vilniaus.

JAV LB Visuomeninių reikalų taryba yra gavusi „Amerikos balso“ darbuotojams atstovaujančios profsąjungos pranešimą apie JAV valdžios svarstomus variantus dėl „Amerikos balso“ radijo laidų ir Baltijos valstybės.

Pirmasis variantas apima šešių etatų panaikinimą „Amerikos balso“ lietuviškų radijo transliacijų į Lietuvą, Latviją ir Estiją nutraukimą. Prieš metus sėkmingai pasidarbavus, kad Laisvosios Europos radijo laidos ir Baltijos valstybės nebūtų nutrauktos, JAV LB-nė ruošiasi protestuoti, jei būtų kėsiniamas nutraukti ar gerokai apkarpyti Lietuvos demokratizacijai svarbias radijo laidas. Pirmieji žingsniai jau vykdomi – klausimas keliamas JAV Tautinio saugumo taryboje ir memorandumu prez. B. Clinton.

Š.m. gegužės 23 d. Philadelphia LB valdybos atstovai pirm. Teresė Gečienė ir adv. Jonas Zerr, vienerius metus praleidęs Lietuvoje kaip Amerikos teisininkų sąjungos atstovas ir ten darbavęs teisės saugos srityje, dvi valandas kalbėjosi su Philadelphiajos Amerikos Žydų komiteto vadovais bendradarbiavimo ir santykių derinimo klausimais. Philadelphiajos LB vadovybės kvietimu į pokalbį įsijungė ir JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Algimantas Gečys. Artimu laiku JAV LB VRT-ba išleis „position paper“ lietuvių – žydų santykių klausimu.

JAV LB Krašto valdyba ir JAV LB Tarybos prezidiumas sutarė laiko atžvilgiu suderinti LB visuomeninių studijų seminaro ir Baltijos (Vašingtone) apylinkėje įvyksiančios JAV LB XV Tarybos pirmosios sesijos ruošą. Seminarui pramatyta š.m. rugsėjo 16 d. (penkt.), o Tarybos sesijai rugsėjo 17 ir 18 d.d. (šešt. ir sekm.). Susitarimas suteikia galimybę LB Tarybos nariams asmeniškai išklausti Kongreso narių, valdžios pareigūnų ir Vašingtone veikiančių tyrimų institutų mokslininkų pranešimus kiek tai liečia JAV politiką Baltijos valstybių atžvilgiu. Lietuvai teikiamos paramos efektyvumą ir galimybes mobilizuoti gausesnę JAV paramą Lietuvai. Seminare dalyvavimas atviras visiems visuomeniniams klausimais besidomintiems asmenims. Seminaro dalyviai taip pat yra kviečiami stebėti JAV LB Tarybos sesijos eigą. Seminaras ir Tarybos sesija vyks Arlington, VA esančiame Sheraton National viešbutyje. Keli pranešimai seminaro dalyviams vyks JAV Kongreso ir Baltųjų Rūmų patalpose.

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos nari Inai Bertulytei-Bray tarpininkaujant, Lietuvos ambasadorius JAV-bėms dr. Alfonsas Eidintas š.m. spalio mėnesį yra pakviestas atvykti į Seattle, WA ir kalbėti World Affairs Council organizacijai. Washington universiteto Jackson School of International Studies dr. Eidintas skaitys dvi paskaitas ir taip pat susitiks su verslininkais investicijų Lietuvoje klausimais. Apsilankymą Seattle organizuojant, talkina vietos LB apylinkės valdyba, kuriai vadovauja Jūratė Mažeikaitė-Harrison.

Tautinių šokių mokyti. Ligija Tautkuvienė (kairėje) ir dainų mokytoja Galina Rupeikienė š.m. Mokytojų studijų savaitėje, vykusioje liepos 17-24 d., Dainavoje.

Nuotr. Viktoro Kučo

Susipažinkime

DR. VIOLETA H. BARKAUSKAITĖ VYKSTA Į LIETUVĄ

Violeta H. Barkauskaitė gimė 1940 m. Waterbury, CT. Ji trečios kartos lietuvaite, dar neblogai kalbanti lietuviškai ir privačiai kalbą begilinanti.

Jos seneliai, kilę nuo Raseinių, apsigėdė Waterburyje, CT, bet sugrįžo į Lietuvą su 2-ju metų sūneliu. Po 14 metų Lie-

JAV LB Visuomeninių reikalų taryba JAV Atstovų Rūmų pakomisijai užsienio pagalbos klausimais iškėlė memorandumą, įvertinanti Lietuvai teikiamos paramos efektyvumą. Aštuonių puslapių memorandumu apžvelgiama visa eilė JAV teikiamos paramos programų. Ypač teigiamai įvertinta JAV Ildo ministerijos Baltijos valstybėms teikiama parama. Kritiškai pasisakoma kai kurių kitų programų klausimu. Iškeliama stoka kriterijų programų efektyvumui vertinti. Paremiama mintis programų teikimui angažuoti organizacijas šiuo metu teikiančias paramą Lietuvai.

Algimantas Gečys

tuvoje jie vėl atvyko į Waterbury, CT. Taigi Violetos tėvas subrendo Amerikoje, nuoširdžios lietuvių šeimoje, kuri visą laiką šelpė savo gimines Lietuvoje, gimines Lietuvoje.

Violeta savo šeimoje buvo antas vaikas. Ji lankė Šv. Juozapo pradžios mokyklą ir Waterbury katalikų vidurinę mokyklą. 1962 m. baigė Šv. Juozapo kolegiją Emmitsburg, Maryland valstijoje, įgydama gamtos mokslų bakalaurą slaugymo srityje.

1968 m. Michigan universiteto Viešosios sveikatos priežiūros skyriuje Ann Arbor, MI įsigijo magistro laipsnį, studijuodama Viešosios sveikatos priežiūrą ir motinos – vaiko sveikatingumą.

1969 m. dar gilino mokslus John Hopkins universitete higienos ir viešosios sveikatos skyriuje, Baltimore, MD, įsigydama CNM diplomą.

Jauna ir gabi Violeta ir čia dar nesustojo. 1980 m. ji savo studijas apvainikavo doktoratu, besigilindama slaugymo moksloose Illinois universiteto Medicinos centre Čikagoje.

Violetos atlikti darbai yra platūs ir įvairūs. Ji buvo slaugomos paramos programų, Ypač teigiamai įvertinta JAV Ildo ministerijos Baltijos valstybėms teikiama parama. Kritiškai pasisakoma kai kurių kitų programų klausimu. Iškeliama stoka kriterijų programų efektyvumui vertinti. Paremiama mintis programų teikimui angažuoti organizacijas šiuo metu teikiančias paramą Lietuvai.

Illinois universitete Violeta iškilo nuo lektorės iki profesorius asistentės, o tikrosios profesorės vietą pasiekė jau Michigan universitete, gail.

sėserų skyriuje, Ann Arbor, MI.

Be aukštųjų mokslinių pasiekimų Violeta pravedė tyrinėjimus, koks yra ligonius jų namuose belankančių gail. seserų patarnavimas New Yorke. Ji buvo gail. seserų patarnavimo įvertinimų direktorė Indiana-polyje, Indiana. Vėliau dirbo kaip gail. seserų koordinatore-asistentė Bostone, MA. Ji buvo ir taikos korpuso savanorė Washington, D.C., Kota Kinabalu, ir Sabah Malaysia vietovėse.

Violeta yra dirbusi kaip Viešosios sveikatos gail. sesuo ir jų vadovė Waterbury, CT, o taip pat ir Waterbury ligoninėje. Ji buvo Viešosios sveikatos priežiūros gail. sesuo Olivia, Minnesota.

Už aukštą mokslinį pasiekimą Violeta buvo priimta į Sigma Theta Tau 1961 m., pažymėta „Book of the Year Award for Health Assessment from the American Journal of Nursing“ 1978 m., ir „Who's Who in American Nursing“ 1984 m., I Amerikos Gail. Seserų akademija 1986 m. Ir tai dar ne visi žymenys, tik svarbiausieji.

Violetos motina, gimusi ir užaugusi Lietuvoje, savo vaikus augino lietuviškoje dvasioje, iškiedydama meilę tėvynei ir Dievui. Pirmą kartą Violeta lankėsi Lietuvoje su savo mama 1976 m., kai dar daug ko nebuvo leista, net ir savo tėviškę aplankyti.

Nuo to laiko Violeta Lietuvoje jau lankėsi 5 kartus. Mūsų tėvynę ją žavi ir traukia. Ji nori ten dirbti, nes, pagal jos pasisakymą, „Lietuvoje ji randa daug gerų žmonių, kurie sudaro šaknis, iš kurių išaugo žaliuojantis medis“.

Dr. Violeta H. Barkauskaitė padavė prašymą gauti Fulbright Scholarship ir nuo 1995 m. sausio 1 d. išvažiuoja į Lietuvą dėstyti gail. seserų mokykloje. Jai linkime geros sveikatos ir sėkmės.

Birutė A. Vindašienė

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MES TURIME NUOSAVYBIŲ SĄRAŠUS, MES PARDUODAME IR PERKAME
Kreipkitės į mus
ALEXANDER MOCKUS
Realtors
6610 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
Tel.: 312-767-6655
Esame lietuviška įstaiga

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(912) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkarne ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. 2 mieg. butas 71 St. ir Mozart Ave. apyl. vyr. amžiaus žmonėms. Tel. 312-778-1700; vakarais — 708-839-1784.

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., viešam arba dviem suaugusiems asmenims. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 į mėn. Kreiptis į Alimą nuo 8 v.r. Iki 3 p.p., tel. 312-476-8727.

HELP WANTED

Gyvyulių ligoninė, Glen Ellyn IL reikalingas prižiūrėtojas. Reikia prižiūrėti gyvulius ir valyti ligoninę; 5 dienos savaitėje — 37.5 val. Alga ir butas. Turi turėti žalią kortelę. Skambinti: 708-665-1500.

MACHINIST

South suburban job shop has an immediate opening for experienced machinist to operate Bridgeport mills. Must have own basic tools and make set ups.
ALPHA MACHINE CORP.
17511 Duvan Dr.
Tinley Park, IL
Call for appointment.
(708) 532-2313
Must be able to communicate in English.

ELEKTROS. ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

NAMŲ REMONTAI

Užkalam „siding“, remontuojame: stogus, langus, duris „porches“, rūsius; dedame keraminius plyteles, atliekame įvairius mūrijimo darbus.
Kreipkitės, tel. 312-499-1478

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUVUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

J.M.Z. Construction Co.

Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft-fit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. Tel. 708-620-9942.

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL. Į LIETUVOS DAINŲ - TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ. BUVO MALONU JUMS PATARNAUTI. TEPASILEKA ILGAI SU JUMIS GRAŽŪS KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME — IKI PASIMATYMO VĖL!

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Kelionės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame keliones pagal kliento pageidavimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS Į VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUODŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilių nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestiniais pervažinėjimai

IR VISA TAI ĮŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitines Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasirošti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

DĖDĖS SAMO ŽEMĖ

Pažintis su Amerika (JAV)

„Drauge“ ir kitur. Platintojams — nuolaida. Kaina — 13.50 JAV dol. plius persiuntimo išlaidos. Užsakyti ir čekį siųsti: V. Šalčiūnas, 2268 S.E. Carnation Rd., Port St. Lucie, FL 34952. Iš jo užsakius, autorius pats sumoka siuntimo išlaidas.

Liepos 18 d. Kauno leidykla „Varpas“ išleido Vinco Šalčiūno knygą

DĖDĖS SAMO ŽEMĖ - Pažintis su Amerika (JAV)

336 pusl., daugiau kaip 90 nuotraukų bei iliustracijų. Tiražas - 2000.

Nors knyga tiesiogiai skirta Lietuvos skaitytojams, bet yra naudinga visiems, kas domisi Amerikos istorija, geografija, gamta, ekonomika, kultūra, žmonių gyvenimu ir t.t. Tai ne kelionių aprašymai, o platus idomos medžiagos bei faktų apibūdinimas.

Autorius turi labai ribotą tos knygos kiekį, ir siūlo ją nedelsiant įsigyti. Gaunama V. Šalčiūnas, 2268 S.E. Carnation Rd., Port St. Lucie, FL 34952. Iš jo užsakius, autorius pats sumoka siuntimo išlaidas.

KUN. JUOZAPAS ANGELAIČIO

Buvusio Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijos klebono garbei
Jo 60-ųjų įšventinimo metinių ir 90-ųjų Gimtadienio šventė

Sekmadienį, 1994 m. rugpjūčio mėn. 28 d.
Šv. Jurgio bažnyčioje

6527 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

Šv. Mišios 10:30 valandą ryto.

Pokylis tuoj pat po Mišių

Dėl pokylio rezervacijų ir kitos informacijos skambinti

Šv. Jurgio klebonijai

Tel. 431-5794

Pokylis bilietai \$25.00. Jie turi būti įsigyti iki pirmadienio, rugpjūčio 22 d.

LAIŠKAI

LIETUVIS GERADARIS

Prieš kiek laiko E. Pauzuo-
lienė „Drauge“ gražiai aprašė
stebuklingą 15 metų aukščio
kryžių, kuris yra Čikagos prie-
miestyje, Dangaus Karalienės
kapinėse. Kadangi daug kartų
teko būti prie to kryžiaus, tai
sužinojus, kad jis buvo vandalių
ateistų smarkiai apgadintas,
labai nusiminiau. Pradžiugino
žinia, kad iš mūsų atsirado ge-
radaris, kuris tą kryžių savano-
riškai apsiėmė pataisyti be jokio
atlyginimo. Tai Ramojus Maza-
liauskas. Jam priklauso visų
mūsų, tikinčiųjų stebuklus, dide-
lė padėka.

Genė Valantinienė
Downers Grove, IL

EILINIO KARIO GOLGOTA

Su dėmesiu seku „Draugo“
atkarpoje spausdinamus Juozo
Kuliuko atsiminimus. Tai eili-
nio Lietuvos kariuomenės kario
golgota, patekus į bolševikų
„karo mašiną“. Paprastai Lie-
tuvos karių atsiminimai nu-
trūksta su rusų bolševikų oku-
pacija ir užuomina, kad kariuo-
menė buvo panaikinta. Šiuose
prisiminimuose matome visai
kitą versiją: daug lietuvių karių
prievara įjungta į Raudonosios
armijos dalinius. Apie jų išgy-
ventas kančias Rytų fronte ir
apskritai tuose daliniuose iki
šių neteko skaityti.

Ačiū „Draugui“ už šios skau-
džios mūsų istorijos spragos
bent dalinį užpildymą.
Martynas Konavičius
Munster, IN

KAIP BUVO TOLIAU?

Prisipažinsiu, kad pradžioje
nelabai noriai skaičiau J. Ku-
liuko „Nebuvo lemta žūti“. Skaitydavau tik dėl to, kad
dabar „Drauga“ skaitau nuo
padžios iki galo (nors kai kada
ir pykina svetimžodžiai pir-
mame puslapyje).

Net nepastebėjau, kaip
„iklimpau“ į tą šurpų vargšų
Lietuvos kareivėlių, taip idea-
listiškai nusiteikusių stovėti
savo tėvynės laisvės sargyboje,
priverstinį gyvenimą rusų ar-
mijoje. Dabar tik laikiu: kas
bus toliau? Pagal pavadinimą,
tikiu, kad J. Kuliukas išliko
gyvas, bet vis tiek rūpi, kaip jis
ir kiti lietuviai kariai iš tų pai-
niavų išlindę, koks jų visų li-
kimas?

Leokadija Žadeikienė
Forest Park, IL

TURĖTŲ PASIDARBUOTI
LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Kaip buvo rašyta spaudoje,
JAV karo laivas „Hayler“ ap-
lankė Klaipėdos uostą, padary-
damas daug gera Klaipėdos gy-
ventojams. Išplaukiant uosto
valdyba, Lietuvos valdžios var-
du, pareikalavo 21,000 dol. už
paslaugas. Laivo kapitonas
atsisakė mokėti tokią piratišką
sumą, bet sumokėjo 10,000 dol.
Šis įvykis pasklido po JAV karo
laivyną ir labai sugadino Lie-
tuvos vardą. Kad tas vardas
būtų atitaisytas, JAV LB
reikėti praveisti vaju ir surinkti
10,000 dol. iš Amerikos lietuvių,
o paskui tuo pinigais su atsi-
prašymo laišku įteikti JAV
Laivyno sekretoriui. Po įteiki-
mo LB galėtų pasiūsti sąskaitą
Lietuvos vyriausybei. Žinoma, ji
nemokėtų. Tada LB galėtų įtai-
goti Kongresą, kad sumažintų
Lietuvai paramą, 10,000 dol., o
gal net didesnę sumą. Kongre-
sas tokį savo piliečių pageida-
vimą maloniai patenkintų. Lie-
tuvos vyriausybė liktų išeivijai
skolinga 10,000, ir to JAV LB
niekuomet neturėtų leisti jau už-
miršti.

Donatas Skučas
Washington, DC

TIK 130,000 IŠVEŽTA
SIBIRAN?

Mielai skaičiau „Draugo“, birž.
18 d. literatūros priede, „Aleksan-
dras Stulginskis Sibire“, parašyta
Alfonso Eidinto, dabar-
tinio Lietuvos ambasadoriaus
JAV. Tačiau sakiny – „Vien
tik represinių organų duome-
nimis, kurie paskelbti Lietu-
voje, iki 1952 metų išvežta
130,000 gyventojų...“, sukėlė
abejonių Eidinto patikimumu.
Išeivijoje Adolfas Damušis ir
kiti suskaičiuoja apie 25-30%
išvežtų, t.y. daugiau kaip pusę
milijono. O A. Eidintas, kuris
rusų okupacijos laikais buvo
profesionalas istorikas teikiasi
skleisti sovietų paskelbtus, kelis
kartus sumažintus skaičius. Jau
girdisi Lietuvoje, kad kiti nau-
doja panašius skaičius: pvz., Vy-
tautas Tininis knygoje „Sovie-
tinė Lietuva ir jos veikėjai“, 1994
m., rašo „Oficialiais duomeni-
mis... buvo ištremta 108,362
žmonės“, ir toliau „A. Snieč-
kaus informacijoje SSKP Centro
komitetui... ištremta apie
200,000 žmonių“.

Išskyta būtinai reikalingas, tu-
tojau kuo tiksliau apskaičiuoti
visus išvežtus, sušaudytus, nu-
kankintus, kaltintus ir nu-
kentėjus. Šiuos skaičius
tektų įvairiais būdais ir šalti-
niais įvertinti, nes atrodo, kad
rusai ir jų padėjėjai stengėsi
tikslios statistikos nepalikti.
Šių skaičių paskelbimas yra
svarbus ir aktualus dabar. Visos
Lietuvos kančių istorijos sura-
šymas gali ir ilgiau trukti. Tu-
rim padėkoti mūsų PLB kaip
pradininkei, kuri mus šiuo rei-
kalu užtektinai sujudo, o
dabar turim negailėti savo pa-
stangų šių žudynių skaičius vie-
šumon iškelti. Po to jau
galėsime kaltininkus ieškoti ir
į teismus traukti. Tuos, kurie
davė įsakymus, juos vykdė ir
prie nusikaltimų prisidėjo.
O jeigu sumažinti skaičiai
įsigalėtų, tai būtų okupantai ir
kolaborantai galėtų skelbti, kad
čia tik normalus okupuoto kraš-
to nukentėjimas, o ne Lietuvos
genocidas.

Algis Kazlauskas
Orland Park, IL

SVARBU SUSIRŪPINTI

Tolimesnei „Draugo“ egzis-
tencijai šiuo metu du svarbiausi
dalykai yra: greitas milijoninio
Draugo fondo sukūrimas ir kuo
didesnio prenumeratų skaičiaus
pasiekimas.

Mes žinome, kad išeivijos
lietuvių tarpe prenumeratų
skaičių pakelti yra labai ribota
viltis dėl skaitytojų amžiaus.
Todėl yra svarbu, kad visi, kurie
Lietuvoje turime giminių ar
draugų, užprenumeruotume
jiems „Drauga“. Visi, kurie ji
skaityti Lietuvoje, atsiunčia labai
teigiamus komentarus.

Šia proga aš vėl siunčiu 200
dol. dviem prenumeratams pra-
teisti į Lietuvą.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

Vyskupas Paulius Baltakis suteikia sutvirtinimo sakramentą Vasario 16 gimnazijos mokiniui
Eimantui Pleniui.
Nuotr. M. Šmitienės

DĖL MŪSŲ MIŠIŲ LIETUVOJ

Netekę mylimos žmonos ir
motinos, aš ir mano dukterys
buvom draugų ir pažįstamų gi-
liai užjausti ir atjausti. Mišioms
už velionę buvo nemaža aukų,
ir mano parapija negalėtų jų
trumpu laiku sutalpinti į Mišių
tvarkaraštį. Todėl nutariau dalį
aukų paskirti ir kitoms parapi-
joms, ypač Lietuvoje.

Kaip man sekėsi tas aukas
skirstyti, noriu pasidalinti savo
patyrimais. Gal kitiems viskas
ejo kitaip?

Detroito pašonė – Dearborn
priemiestis – yra marijonų vie-
nuolynas Marian-Hill ir iš jo
velionė visada gaudavo litera-
tūros. Todėl marijonams sky-
riau aukų kelerioms Mišioms.
Gavę aukas, jie atsiuntė gražų
padėkos laišką ir nurodė, kuriuo
laiku tos Mišios bus aukojamos;
prašė tuo laiku mintimis pabūti
su jais.

Nemažai Mišių užprašiau Pa-
nevėžio katedroje. Su jos rek-
torium prel. Juozapu Antanavi-
čium susipažinau, kai jis mano
(Šv. Antano) parapijoje vedė
rekolekcijas. Prelatas, gavęs
Mišių „stipendų“, atsiuntė
gražų laišką, nurodydamas Mi-
šių tiklų laiką – datas ir valan-
das.

Mano pažįstami, būdami Lie-
tuvoje, užprašė Mišias Vilniaus
katedroje pas mons. K. Vasiliaus-
ką. Jis taip pat nurodė tikslų
Mišių laiką.

Šią vasarą, atsiradus progai,
mano draugai vėl nugabeno Lie-
tuvon aukų Mišioms. Norėda-
mas paremti Pal. J. Matulaičio
parapiją, ten užprašiau Mišių.
Gavau iš klebono statomos baž-
nyčios nuotrauką, kurios kitą
pusę parašyta: „Už Onos vėlę
šv. Mišios pal. Jurgio Matulai-
čio koplyčioje 1994.07.10“.
Maždaug tą dieną mano drau-
gas ir įteikė auką. Todėl atrodo,
kad tai aukų gavimo data.
Tikiėjais, kad už stamboką
nusiųstą sumą pagal mūsų stan-
dartus bus daugiau Mišių... O
gal šioj parapijoje mūsų doleriai

turi kitokį kursą? Toks enigma-
tiškas „pakvitavimas“ reikal-
ingas komentarų.

„Liūto dalį“ Mišių aukų nu-
siunčiau Šv. Mikalojaus bažny-
čiai, kurioj buvom sutuokti
prieš 50 metų. Dabartinis jos
klebonas yra vysk. J. Tunaitis.
Dar nesu gavęs iš jo jokio laiško,
bet tikiuosi – gausiu. Vyskupas
buvo prielankus velionės gim-
inėms, kurie buvo užprašę Mi-
šias jos mirties metinėms, ir
pats vyskupas jas atnašavo.

Dėl Mišių „finansavimo“ teko
kalbėti su daugeliu asmenų,
kurie siunčia Lietuvon aukas
bažnytiniam reikalams. Visu-
tokia nuomonė: mes duodam au-
kas, mums nereikia nei didelių
padėkų, nei „pakvitavimų“, bet
kai aukojam Mišioms, tai nori-
me žinoti jų datas ir valandas.
Tuo laiku bent mintimis norėtu-
me pabūti su atnašautoju. Taip
yra pas mus, kodėl taip negali
būti ir Lietuvoje?

Vytautas Valys
Detroit, MI

TAI IRGI PAŠTO
PATARNAVIMAS

Pavasariį džiaugiausi, kada
„Draugas“, keletą kartų, buvo
mane pasiekęs (New Yorke) per
trejetą dienų. Bet nusivylus
teko ir karčiai nusišypsoti. Mat
„Draugo“ Nr. 110, birželio 8
dienos, gavau tik rugpjūčio 8 d.
Taigi lygiai po dviejų mėnesių!
Matomai Amerikos paštas, jei-
gu dar nėra, tai stengiasi, kad
būtų įrašytas į Guinness knygos
rekordų eilę.

Petras Palys
Tobyhanna, PA

ESTIJOS AMBASADORIUS
APIE MOKSLĄ BUVUSIOJE
SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Toomas Hendrik Ilves, Estijos
ambasadorius Washington, lie-
pos 1 d. parašė laišką į
„Science“ žurnalą, kuris yra
leidžiamas American Associa-
tion for the Advancement of
Science. Ambasadorius išvedė
santykius tarp valstybės gy-

ventojų skaičiaus ir gautų
paramą iš International Science
Foundation, t.y. kiek paramų
nuo milijono gyventojų. Pirmo-
je vietoje yra Estija su 30
paramų, tuomet eina Rusija –
11.9, Armėnija – 10, Latvija –
7.4, Lietuva – 6.2, Ukraina –
3.6, Baltgudija – 3.4, Gruzija –
2.6, Moldova – 0.7, Uzbekista-
nas – 0.5, Kazakstanas – 0.4,
Azerbaidžanas – 0.4. Tai yra
1993 metų skaičiai.

Tai dar vienas nemalonus pa-
rodymas Lietuvos atsilikimo
nuo Estijos ir Latvijos. Dar V.
Landsbergio laikais šis žurnalas
aprašė Lietuvos Fermento imo-
nės mokslinius laimėjimus. Da-
bartinė Lietuvos valdžia nesu-
geba sudaryti sąlygų moksl-
niam augimui Lietuvoje.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

Zigmas Viskanta, JAV LB Tarybos
narys ir Visuomeninių reikalų tary-
bos vicepirmininkas, praveda disku-
sijas Los Angeles birželio 19 d.
vykusiame Vakarų apygardos atsto-
vų suvažiavime.

PETKŲ ŠEIMOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

deda daug pastangų, reikalui iškilus, patarnauti Jūsų šeimai. Visai
neseniai mes pastatėme naują laidotuvių įstaigą Lemont, IL. Šie
didžiuliai ir gražūs namai skirti patogumui šeimų, kurios išsikėlė
į pietinius ir vakarinius priemiesčius.

Mes taip pat galime pasidžiaugti, kad priklausome „The Sub-
urban Family Funeral Home“, Cicero, IL. Ši, pagyrimus laimėjusi,
įstaiga yra puikiai įrengta, turi daug vietos automobiliams pastatyti
ir aptarnauja artimuosius vakarinius priemiesčius.

Taigi, šios yra mūsų nuoširdžios pastangos suteikti pagalbą ir
suraminimą Jūsų šeimai liūdesio valandose.

Visos šeimos, kurioms mes patarnavome Cicero ir Berwyn
miestų apylinkėse, reikalui iškilus, gali kreiptis į Petkus-Butkus
įstaigą.

PETKUS IR SŪNUS
Laidotuvių direktoriai

Mūsų šeima patarnauja Jūsų šeimai nuo 1929 m.

PETKUS LEMONT CHAPEL
12401 S. ARCHER AVE (AT DERBY RD.)
LEMONT, IL 60439
708-257-6667

PALOS HILLS CHAPEL
10201 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, IL 60464
708-430-4455

PETKUS MARQUETTE CHAPEL
2533 W. 71 ST.
CHICAGO, IL 60629
312-476-2345

CICERO CHAPEL
5940 W. 35 ST.
CICERO, IL 60650
708-652-1003

Nemokamas tel.
800-994-7600

DRAUGAS, antradienis, 1994 m. rugpjūčio mėn. 16 d.

5

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

**Aukos gražinant laimėjimo
bilietėlius.**

40.00 dol. Benediktas Ston-
kus, Delhi, Kanada; dr. Aldona
Šlepetytė-Janačienė, Yonkers,
NY;

25.00 dol. Lidija ir Darius
Polikaitis, Downers Grove, IL;
Stasė Bublienė, Birmingham,
MI;

21.00 dol. Adolfas Simkus,
Ormond Beach, FL;

20.00 dol. Antanas Lingis,
Burbank, IL; Juozas Žilionis,
No. Olmsted, OH; Bronius Gra-
jauskas, Hamilton, Kanada; Jo-
nas Didžbalis, Toronto, Kanada;
Jonas Purlulis, St. Petersburg
Beach, FL; J. Pargauskas, To-
ronto, Kanada; Valerija Pal-
čauskienė, St. Pete Beach, FL;
Bronė Pabarčius, Chicago, IL;

15.00 dol. Vacys Mitkus,
Tinley Park, IL; Juozas Kaz-
lauskas, Waterbury, CT; Vytau-
tas Gutas, Harbert, MI;
Valentina Gudis, Chicago, IL;
Tadas Bukaveckas, Chicago, IL;
Albina Ripskis, Evergreen
Park, IL; K. ir El. Gudinskis,
Hamilton, Kanada; Bronius
Paliulis, Boston, MA;

10.00 dol. Lucy Kikilas, Ke-
nosha, WI; Ona Jankauskas, Al-
gonac, MI; Alfonsas Lukas,

Dearborn, MI; S. Kasnickas,
Harbert, MI; A. Kanapka, Wa-
saga Beach, Kanada; B. Gure-
nas, Hayward, WI; Romas ir Da-
nutė Ankaitis, Walnut Creek,
CA; Algirdas Šimukonis, Rich-
mond Hill, NY; Vincas Simana-
vicius, Salt Lake City, UT;
Nijolė Dumbrytė, Chicago, IL;
Alfonsas Aleksiejunas, St. Pete
Beach, FL; Kostas Eidukonis,
Tucson, AZ; Jonas Labanaus-
kas, St. Pete Beach, FL; Tadas
Varanka, Clarendon Hills, IL;
Joseph Jacobus, Fair Laes, NJ;
Rita Pencylinė, Palos Heights,
IL; Irena ir Algirdas Putrius,
Chicago, IL; M. ir A. Jagutis,
Daytona Beach, FL.

Už aukas tariame nuoširdų
ir didelį ačiū.

**VAIKŲ MIŠIOS KAUNO
SANTAKOJE**

Gegužės 26 d. Kaune, Neries
ir Nemuno santakoje, buvo au-
kojamos vaikų šv. Mišios, skir-
tos mokslo metų pabaigai. Įvai-
rių Kauno mokyklų jaunesniojo
mokyklinio amžiaus vaikai kar-
tu meldėsi, giedojo, dėkojo
Dievui už praėjusius mokslo
metus, tėveliams ir mokytojams
už rūpinimąsi jais. Daug vaikų
priėmė pirmąją Komuniją.

A.†A.

PETRAS GIEDRIMAS

Gyveno Justice, IL, anksčiau Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1994 m. rugpjūčio 12 d., sulaukęs 83 metų.
Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdę liko: žmona Stasė Antanaitytė, dukros – Danu-
tė Nikolic, žentas Anton, Aldona Lesnauskienė, žentas
Ramūnas; anūkai – Antonia Rutkowski su vyru Ray, David
Nikolic su žmona Mary Lou; šeši proanūkai. Taip pat Lietu-
voje penkios seserys su šeimomis.

Priklausė Marquette Parko Lietuvių Namų savininkų or-
ganizacijai ir Pensininkų klubui.

Velionis pašarvotas antradienį, rugpjūčio 16 d. nuo 2 iki
9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.
Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugpjūčio 17 d. Iš laidojimo
namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo
parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedu-
lingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus
palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, vaikai, anūkai, proanūkai ir seserys.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus.
Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

BALFo gegužinėje, kuri įvyks rugpjūčio 21 d., sekmadienį, Jaunimo centro patalpose, veiks virtuvė su šviežiu lietuvišku maistu, kurį gamins patyrusios šeimininkės: Elena Pajedienė ir Salomėja Janušienė su padėjėjomis. Atsilankiusieji galės ne tik užkasti, bet ir socialiai pavalgyti. Ištroškusiems veiks baras, kurį aptarnaus K. Rožanskas su talkininkais. Visuomenė maloniai kviečiama gausiai atsilankyti ir paremti šios šalpos organizacijos veiklą.

Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo (Brighton Parke) parapijos karnavalas bus rugpjūčio 24-28 d. parapijos patalpose ir kieme. Dar reikia fantų loterijai, o taip pat ir talkininkų, galinčių padėti karnavalo dienomis. Darbų daug, rankų ir išteklų maža, tačiau ši lietuviška parapija stengiasi išsilaikyti klebono kun. Anthony Puchensio ir uolių parapijiečių dėka. Daug lengviau ką nors išlaikyti, negu „prikelti numirusi“, kaip dabar stengiamasi padaryti Šv. Kryžiaus parapijoje. Klebonas nuosirdžiai prašo paramos: atsilankykite į karnavalą ir tuo prisidėsite prie parapijos išlaikymo. Talkininkai ir fantų aukotojai prašomi kreiptis į kleboniją.

„Draugo“ gegužinėje: dr. Petras Kisieliūsis, Stefa Kisieliūienė, Marija Remienė ir solistė Dana Stankaitytė.

x Pasaulio Lietuvių dainų šventė Vilniuje! Tris aukštos kokybės vaizduojamos „Ansamblų vakaras Kalnų parke“ (liepos 8 d., trukmė 2 val.), „Šokių diena Žalgirio stadione“ (liepos 9 d., trukmė 2 val.), „Pasaulio lietuvių dainų šventė Vingio parke“ (liepos 10 d., trukmė 4 val.) jau dabar galite užsisakyti pas **International Historic Films, Inc.**, telefoną 312-927-2900, raštu, arba asmeniškai atvykdami į mūsų raštinę, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609. Vienos vaizduojamos kaina tik \$20, arba visų trijų \$50 ir \$5 už persiuntimą. Mes priimame čekius ir Visa/Mastercard kreditortes. Sav. Petras Bernotas.

(sk)

x Rugšėjo 6 dieną iš Vilniaus atskrenda ansamblis „Kanklės“. Gastrolės Čikagoje įvyks **rugšėjo 11 d.** Jaunimo centre, 3 val. Bilietus galite įsigyti skambinant 312-238-1536. (sk)

x Buvusi Lietuvoje gimnazijos mokytoja ir direktoriaus pavaduotoja, o dabar pensininė, 57 m. liekna, energinga, mokanti bendrauti su žmonėmis, įdomi pašnekovė, daug apsisėdusi ir keliavusi, sąžininga, turinti lietuvių gyvenančių JAV, rekomendacijas, gali mokyti vaikus lietuvių kalbos, auklėti, prižiūrėti mažą ar seną žmogų ir dirbti namų ruošos darbus. Skambinti: tel. (813) 867-9329.

(sk)

Auka „Draugo“ paramos fondui—yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

PADEKA

Š.m. liepos mėn. 31 d. tėvų marijonų sodelyje prie „Draugo“ įvyko tradicinė ir tikrai didinga gegužinė dienraščio paremti „Draugo“ redakcijos ir administracijos vardu reikiame nuosirdžiai padėką renginių komiteto nariams ir visiems talkininkams už įdėtą darbą, paaukotą laiką, patirtą nuovargį, beruošiant ir pravedant gegužinę.

Prie maisto talkino: Sofija Dziugienė, Kostas Dočkus, Jadvyga Dočkienė, Anelė Šulaitienė, Juzė Ivašauskienė, Dana Pareigienė, Dana Kurauskienė, Izabelė Stončienė, Dalia Sokienė, Alina Vadeišienė, Zune Žilvičienė, Apolonija Steponavičienė, Stasė Lazdauskienė, Raimondas Rimkus, Julija Smilgienė ir Bronius Lazdauskas.

Šeiminkams: Onai Norvilienėi ir Viktorijai Valavičienėi. Gailėstingai sėselei už kraujo matavimą – Sofijai Plenienei.

Platinusioms dovanų bilietus: Danguolei Ilginytei, Matildai Marcinkienei ir Aldonai Underienėi.

Pravedusiems smulkesnių dovanų laimėjimus: Birutei Jasaitienei, Onai Gradinskenei, Aldonai Šmulskštenei, Laimai Vaičiūnienei, Danai Vidžiūnienei, Aldonai Totoraitienei, Marijai Škėmaitei, Veronikai Polikaitienei, Klemensui Polikaitiui, Birutei Podienei, Genovaitėi Maldenienėi, o taip pat dviem specialiom talkininkėm – Apolonijai Steponavičienei ir Sofijai Plenienei. Prie „didžiųjų laimėjimų“ talkino Danguole Ilginytė, Sofija Pleniene, Matilda Marcinkienė ir Aldona Underienė.

Ištroškusiems svečius stiprino: Algis Čepėnas, Vacys Jakovickas, Vitalis Lekeckas, Albertas Matulis, Antanas Valavičius ir Stasys Žilvičius.

Linksmo svečius muzika ir dainomis: Algimantas Barniškis, Genutė Bigenytė, Daiva Guzelytė.

Nuosirdus ačiū visiems, visiems.

MARQUETTE PARKO APSAUGA

Š.m. birželio 9 d. buvo pristatyta Čikagos miesto merui Richard M. Daley, 16 asmenų, kurie gyvena Marquette Parke ir nori įsijungti į vietovės apsaugos komitetą, sąrašas. Iš 16 meras turėjo pasirinkti septynis asmenis, kurie sudarytų Marquette Parko Apsaugos komitetą (M.P.A.K.). Iš 16 liko tik penki.

Liepos 12 d. Čikagos miesto finansų komiteto patvirtinti 6 asmenys. M.P.A.K. sudaro: Bonny Boone, Genevieve Harris, Kin Love, Aldona Palukaitienė, Hani Asfour, Mike Jucius. Septintą asmuo dar nėra patvirtintas. Jie visi yra sprendžiantys.

x DĖMESIO! 49 centai už svarą iš Čikagos ir apylinkių! Per 49 dienas ir trumpiau jūsų siuntiniai nukeliaus į Lietuvą. Ši kaina galioja tik siunčiant iš Chicago. Minimumas \$20. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.** (sk.)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk.)

x „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis, dėkoja už aukas padėti vargstantiems vaikams Lietuvoje: Frank Janulis \$25, Petronėlė Augustaitienė \$50, Aldona Sandargienė \$50. Ačiū, „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089. (sk.)

masis Marquette Parko Apsaugos komitetas. Patariamuoju balsu dar įeina: 8-to rajono direktorius, kom. Harley Schinker ir vienas iš Čikagos miesto planavimo bei augimo skyriaus. Paskutiniame posėdyje dalyvavo Bruno Trapikas.

M.P.A.K. jau turėjo du posėdžius „Seklyčioje“. Posėdžiuose turi teisę dalyvauti Marquette Parke gyvenantieji žmonės. Posėdžio gale susirinkusieji gali klausyti klausimus. Per abu posėdžius buvo aiškinta komiteto veikla ir teisės. Visuotinio susirinkimo dar neturėta. Paskutiniame posėdyje, rugpjūčio 2 d. nubalsuota, kad Aldona Palukaitienė informuos Marquette Parko lietuvišką visuomenę per spaudą. Jeigu kas turi kokių klausimų, nusišundimų ar pageidavimų ji mielai išvers į anglų kalbą per visuotinius susirinkimus ar gale posėdžių.

Kitas M.P.A.K. posėdis įvyks š.m. rugpjūčio 18 d., 7 val. vakare, „Seklyčioje“. Kviečiame gyvenančius Marquette Parko apylinkėje dalyvauti. Ap.

Šv. Kazimiero vienuolyno ses. M. Perpetua š.m. rugpjūčio 14 d. švenčia 75-tąją savo įžadų sukaktį. Daug metų ji dirbo lietuviškų parapijų pradžios mokyklose (keletą metų mokytojavo ir Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke), o šiuo metu yra atsakinga už Šv. Kazimiero vienuolyno bibliotekos lietuviškojo skyriaus tvarkymą.

BAIGĖ MOKSLUS SU PAGYRIMU

Paulius Slavenas.

Paulius Slavenas baigė medicinos mokslus š.m. gegužės 15 d. su pagyrimu „Magna cum laude“. Jis ir jo šeima gyvena Buffalo mieste, kur ir baigė New Yorko valstybinį universitetą. Kiek anksčiau ten įsigijo bakalaurą laipsnį „Summa cum Laude“. Už diplominį darbą laimėjo premiją Honors Scholars programoje psichologijos srityje. Buvo priimtas į Phi Beta Kappa. Šią vasarą Paulius pradėjo dirbti internu Sisters ligoninėje Buffalo, NY. Vėliau specializuosis anesteziologijoje Chicago's Northwestern Memorial ligoninėje.

Šalia savo studijų Paulius dirbo Buffalo universiteto Primary Care Research Center. Ten atliko tyrinėjimus – apklausa apie eutanaziją. Tyrinėjimams vadovavo dr. Jurgis Karuza. Paulius gavo Thesis Honors. Pauliaus tėvai yra profesoriai dr. Julius Slavenas ir buvusi rontietė dr. Gražina Anysaitė Slavenienė.

Paulius dalyvauja lietuviškoje veikloje. Nuo vaikystės stovyklavo Romuvoje, vėliau įsigydavo Eagle Scout, skauto vyčio ir skauto akademiko laipsnius. Priklauso Pasaulio jaunimo sąjungai, dalyvavo PLJS kongrese Australijoje ir politiniuose kongresuose Washington, D.C. Kelis kartus lankėsi Lietuvoje. Naujas daktaras Paulius tęsia savo šeimos akademines tradicijas. Vienas jo senelis buvo žymus astronomas – astrofizikas profesorius Lietuvos universitete, prof. Paulius Slavenas. Kitas senelis, dr. Julius M. Anysas, buvo mokslininkas ir Nepriklausomos Lietuvos diplomatas.

Paulius didelę dalį savo vaikystės praleido su savo seneliais Anysais, gyvenančiais Toronte. Kartu su tėvais Pauliaus pasisėkimais džiaugiasi jo senelė, ilgametė Čikagos gyventoją Halina Jakubėnaitė Dilenė. Kita senelė, visai neseniai atsikyrusi su šiuo pasauliu a.a. Valerija Anysienė, dar spėjo nuvykti į Pauliaus diplomą įteikimo iškilmes.

(sk)

Pauliui Slavenui įteikiamas diplomas Buffalo, NY universitete.

Kauno ansamblis „Suktinis“, atstovavęs Lietuvai Idaho ir Utah valstijų surengtuose tarptautiniuose festivaluose, atvyko į Čikagą ir Jaunimo centre šiandien atlieka koncerto programą. Pradžią 7:30 val. v., kasa atidaryta nuo 6 val. v. Pelnas skiriamas Jaunimo centrui.

OPERA PRADEDA 39-ĄJĮ SEZONĄ

Mūsų Opera pradeda ruoštis naujam sezonui, kurio metu repetuos Bizet operą „Perlų žvejas“.

„Perlų žvejas“ yra trijų veiksmų opera, baigta kurti 1863 m. Amerikoje pirmą kartą ją pastatė Philadelphia's Didžioji opera 1893 m., o vėliau ir Metropolitan Opera New York. Tenoro partiją dainavo Enrico Caruso – pasisekimas buvo milžiniškas. Ši graži muzika, su rytietišku atspalviu, visada patinka klausytojams, kaip ir to paties kompozitoriaus „Carmen“ opera. Tas gražusis tenoro

ir baritono duetas apie juodviejų meilę tai pačiai merginai, arba tenoro solo „Naktie, pilna vilionių“, arba pirmasis vyrų choras – visad palydimas gausiais publikos plojimais.

Tačiau, kad ši nuostabią grožio opera išvystytų mūsų sceną, reikia mūsų visų pagalbos. Todėl Operos nariai praėjusį savaitgalį jau išsiuntinėjo laimėjimų bilietus, kurių vėjais pilnas eis tos operos išlaidoms sumažinti. Mūsų Opera prašo neišmesti tų bilietų į šiukšlių dėžę, bet jų šaknelės atsistoti Operos valdybai. Laimingųjų bilietų išrinkimas bus lapkričio 19 dieną Operos tradicinio baliaus metu. Kaip ir visada, šiemet yra skiriamos penkios piniginių premijos – 1,000, 500, 250, 150 ir 100 dolerių vertės. Paprastai laimi žmonės iš visur, todėl manome, kad ir šiemet laimėtojai bus iš daugelio lietuvių gyvenamų vietovių. Šiuo būdu yra padedama išlaikyti mūsų vieną kultūrinę apraišką – savo operą, kuria kitataučiai visad stebisi.

Mūsų Operos choras ne tik prašo savo visuomenės pagalbos, bet ir pats stengiasi savo renginiais surasti daugiau lėšų apmokėti spektaklio išlaidoms. Todėl rengiamas Operos balius ir Naujų metų pokylis. Po Vasario 16-osios minėjimo į pagalbą ateina ir Operos mecenatai; Lietuvių fondas skiria paramą ir valdžios įstaiga kasmet remia mūsų pastatymus, tačiau ji atsižvelgia į mus pačius, jei lietuvių visuomenė gausiau remia, tai valdžia daugiau duoda.

Operos choras rugsėjo 9 d., 7:30 val. vak., renkasi į savo pirmąją repeticiją Jaunimo centre ir kviečia balsinguosius lietuvių įsijungti į mūsų Operos chorą, o ypač neseniai atvykusius iš Lietuvos.

Vyt. R.

VĖL DAINUOJAME

Į trečiadienio dainų popietę, liepos 27 d., Vyresniųjų centre, Seklyčioje, prisirinko pilnutėlė salė lankytojų. Programą vadovė Elena Sirutienė buvo pasakiusi, kad šią popietę praves visų mėgstamas muz. Faustas Strolia, kuris buvo sutikęs gausiais plojimais.

Pirmiausia jis trumpai papasakojo apie Dainų šventę, kaip buvo pagerbti žuvusieji už laisvę Antakalnio kapinėse ir taip pat žymieji mūsų tautinio atgimimo muzikai: Naujalis, Sasnauskas, Čiurlionis, papuošiant jų kapus. Dainų šventės metu ypač pakiliai nusiteikęs jaunimas dainavo: „Lietuva, Lietuva“.

Tada muz. Strolia atsistojo prie pianino ir pradėjo pirmąją dainą – „Tai gražiai, gražiai“. Dainų tekstai jau buvo išdalinti. Po šios patriotinės dainos dainavome jau žinomesnes mūsų liaudies ir neliaudies dainas: „Ant kalno karklai siūbavo“, „Tykus

buvo vakarėlis“, „Lakštingalėlė“, „Kas bernelio sumislyta“ ir kitas. Buvo trumpa pertrauka, kurios metu jis papasakojo daugiau išpūdžių iš Dainų šventės, o Sirutienė priminė, kad mūsų F. Strolia buvo vienas Dainų šventės dirigentų, užtat jo garbei visi entuziastingai plovome. Jis šventėje dirigavo savo tėvo, kompozitoriaus Juozo Stroliaus sukurta giesmę „Parveski, Viešpatie“, žodžiai P. Jurauskas. Tada programą vadovė uždėjo juostelę ir mes visi susikaupę iš klausėme tą giesmę. Tuomet F. Strolia paprašė visus atsistoti ir sudainuoti žodį „Lietuva, Lietuva“, net 8 kartus.

Socialinių reikalų tarybos pirm. B. Jasaitienė dar sykį priminė, kad rugpjūčio 4 d. bus keičiamos žalios kortelės Seklyčioje. Kvieta visus suinteresuotus tą dieną atvykti.

Po to buvo pietūs ir El. Sirutienė priminė, kad kitą ketvirtadienį čia atvyks socialinio skyriaus ir imigracijos atstovai, kurie aiškins naujus pakeitimus. Kvieta visus atvykti. O kito trečiadienio popietę skirta sveikatos reikalams. Atvyks gydytoja iš Lietuvos.

Pabaigai dar vyko laimėjimų traukimas ir dalis svečių turėjo laimėti net 3 ar 4 fantus, o kiti – nė vieno. Įdomi popietė kiek ilgiau užsitęsė, bet visi buvo patenkinti, kad atsilankė.

Apol. P. Bagdonas

LIETUVIŲ MUZIEJAUS IŠVYKA

Tradicinė Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus išvyka bus rugpjūčio 28 d., sekmadienį, nuo vidurdienio iki sutemų, Stanley Balzeko namuose New Buffalo, Michigan. Visi kviečiami dalyvauti – pasilinksinti, pasimaudyti, pasigardžiuoti lietuvišku maistu, gėrimais ir paremti muziejų. Išvykoje pasirodys Lietuvos Vyčių šokių grupė, vyks vaikų ir suaugusiųjų sporto varžybos. Balzeko muziejaus moterų gildija rengia antikvarinių daiktų varžytines. Visi turintys burinius ar motorinius laivus, burlentes, vandens motociklus kviečiami atplaukti ežerą išskeltomis lietuviškomis vėliavomis ir dalyvauti Lietuvių regatoje. Plaukdam Michigano ežerą, muziejus išvyka lengvai rasite apie mylią nuo New Buffalo miesto centro į šiaurę, kur ant laivų angaro bus iškeltos lietuviškos vėliavos. Automobilu atvykti iš Čikagos užtruks 1 val. ir 15 minučių. I-95 keliu kirtę Indianos ir Michigano sieną, išsukite išvažiavime 4B ir pamatysite Balzeko muziejaus išvykos rodyklės. Adresas: 11005 Riviera-Marquette Rd, New Buffalo, tel. (616) 469-4229. Bus policininkai ir vandens sargai plažėje. Dalyvių auka muziejaus išlaikymui: 5 dol. suaugusiems, 3 dol. vaikams, 15 dol. visai šeimai.